

ПЕЧ
ПАДРЫХТУЕШ –
ПЕРАЗІМУЕШ

6

УЛАСНЫ СТЫЛЬ
ЯК СКЛАДНІК
ПОСПЕХУ

7

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

15 СТУДЗЕНЯ 2022 г.

СУБОТА

№ 9 (29631)

ЛІЧБА ДНЯ

25 995 рублёў

складае памер сямейнага капіталу з 1 студзеня 2022 года, ён вырас на 9,5 працэнта, паведамлілі карэспандэнту ў Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны. У перыяд з 1 студзеня па 31 снежня 2021 года сямейны капітал прызначаўся ў памеры Br23 737,5. Сямейны капітал у памеры Br25 995 назначаецца сям'ям пры нараджэнні (усынаўленні, удачарэнні) трэцяга або наступных дзяцей у перыяд з 1 студзеня да 31 снежня 2022 года. Сямейны капітал выдзяляецца ў памеры, які дзейнічае на дату нараджэння трэцяга або наступных дзяцей, а ў выпадку ўсынаўлення (удачарэння) — на дату ўсынаўлення (удачарэння) трэцяга або наступных дзяцей, гэта значыць, у дзень уступлення ў сілу рашэння суда аб усынаўленні (удачарэнні).

Фота: Аляксандр КЕШЧУК

У вёсцы Семежава Капыльскага раёна напярэдадні старога Новага года адбыўся традыцыйны каляндны абрад «Цары», які ўключаны ў Спіс ЮНЕСКА як аб'ект гісторыка-

культурнай нематэрыяльнай каштоўнасці. Як і ў старажытнасці, у шчадроўны вечар па вуліцах аграгарадка маршыравалі маладыя мужчыны ў адмысловым белым адзенні,

у папярковых цыліндрах ды з драўлянымі мячамі. Заходзілі ў двары, разыгрывалі маленькі спектакль пра цара Максіміліяна.

СТАР. 12

КОРАТКА

• Беларускі воінскі кантынгент міратворчых сіл АДКБ вярнуўся дадому.

• Работнікі СМІ ўдастоены дзяржзнагарод і Падзякі Прэзідэнта Беларусі.

• У МНС ад Беларускай праваслаўнай царквы перададзена харугва.

• Адменены дамашні матч хакеістаў мінскага «Дынама» супраць рыжан.

• Перасойную экспазіцыю аб падзеях Вялікай Айчыннай вайны створаць у Крычаве. Ініцыятарам стварэння экспазіцыі выступілі маладзёжны парламент пры Крычаўскім раённым Савеце дэпутатаў і Гістарычны музей Крычава.

Стыхія

На шчасце, людзі не пацярпелі

Наступствы непагадзі ў Мінску, Мінскай і Гродзенскай абласцях

Па аператыўных звестках МНС, з прычыны праходжання ўчора па краіне моцнага ветру з парывамі да 24 м/с пацярпелі Мінск і 11 населеных пунктаў у 8 раёнах Віцебскай, Гродзенскай і Мінскай абласцей (на момант, калі вярстаўся нумар). Пашкоджаны дахі 11 жылых дамоў, 3 сельскагаспадарчыя будынкі і 6 адміністрацыйных будынкаў.

Зафіксаваны 22 выпадкі падзення дрэў у Гродзенскай (7 выпадкаў), Мінскай (7), Брэсцкай (1) абласцях і ў Мінску (7). Элементамі дахаў і паваленымі дрэвамі пашкоджана 11 аўтамабіляў у Мінску і ў Ваўкавыску. Пацярпелых не было. Работнікамі МНС і іншых арганізацый праводзіліся работы па распілоўцы і ўборцы дрэў. Валіся аднаўленчыя работы.

Так, у службу 101 Гродзенскай вобласці ў першай палове дня паступіла пільца паведамленняў аб падзенні дрэў і адно паведамлення аб дэфармацыі металічнай канструкцыі.

У Астравецкім раёне тры дрэвы ўпалі на праезную частку аўтадарогі вёска Гудагай — пункт пропуску «Лоша». Таксама падзенне дрэў на праезнай частцы зафіксавана ў вёсцы Сола Смаргонскага раёна, вёсцы Эймаўцы Бераставіцкага раёна і вёсцы Осава Воранаўскага раёна. У Ашмянках на тэрыторыі прыватнага домаўладання дрэва таксама не выстаяла перад парывамі ветру. Пацярпелых не было.

Работнікамі МНС аказвалася дапамога ў распілоўцы дрэў і зняцці элемента металічнага казырка. Таксама пашкоджаны 120 лістоў шыферу двух сельскагаспадарчых будынкаў і 20 лістоў шыферу прыватнага жылга дома ў Смаргонскім раёне.

Сяргей РАСОЛКА.

Размова па сутнасці

Аляксандр КАДЛУБАЙ:

«ПАСПЯХОВЫ ПЕДАГОГ — АБ'ЕКТ ДЛЯ ПЕРАЙМАННЯ»

Настаўнік — прафесія далёкага дзеяння. Письменнік жыве ў творах, мастак — у карцінах, а педагог — у думках і ўчынках сваіх вучняў. Ён знаходзіцца на прамой сувязі з кожным пакаленнем. У каго яшчэ ёсць магчымасць глядзець штодзённа вочы ў вочы сваёй будучыні, напаяўняць жыццё дзіцяці сэнсам, спраўджаваць яго чаканні?

Дык ці можа быць непрэстыжнай прафесія настаўніка? Хто і што робіць яе прэстыжнай? Што трэба зрабіць, каб у школу прыйшлі прафесіяналы? Аб усім гэтым мы гутарым з намеснікам міністра адукацыі нашай краіны Аляксандрам КАДЛУБАЕМ.

СТАР. 4-5

Фота: БелТА

ISSN 1990 — 763X

22009

9 771990 763008

«Трэба быць патрыётам, ганарыцца роднай краінай і трансліраваць гэта людзям»

У Мінску прайшоў святочны прыём ад імя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь на стары Навы год. Як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, гэты прыём традыцыйна завяршае зімовыя свята. «Але ўжо першыя дні года, які наступіў, уцягнулі нас у імклівы вярвель негатыўных знешнепалітычных падзей. Падзей, якія шакіравалі і прымуслілі беларусаў у думках вярнуцца ў 2020 год, яшчэ раз прааналізаваць і ацаніць, што мы маглі страціць, якую нацыянальную трагедыю прадухілілі», — заўважыў кіраўнік дзяржавы.

Паводле яго слоў, усе гады сваёй незалежнасці беларусы з трывогай сочаць за лёсам многіх народаў, зрынутых каларымі рэвалюцыямі. Але больш за ўсё ўзрушае нежаданне людзей вучыцца на чужых памылках і вопыце. І ўражае тое, якімі фатальнымі моццю стаць незасвоенныя ўрокі. У сувязі з гэтым Аляксандр

Лукашэнка назваў своечасовым рашэнне аб'явіць 2022-і Годам гістарычнай памяці. Па яго словах, каб не памыліцца ў будучыні, трэба азірацца ў мінулае. Чым часцей, тым лепей.

«Наша Беларусь займае няшмат месца на карце, але геапалітычную цікаваць прыцягвае да сябе велізарна. Так было заўсёды ў гісторыі нашай зямлі, так адбываецца цяпер. Так, мы сёння іншыя, іншы свет, але сюэт палітычных інтрыг вакол той жа. Ён паўтараецца зноў і зноў. Мы з вамі ўжо шмат зрабілі для таго, каб летаніч беларускі дзяржаўнасці працягнуўся. І зробім яшчэ больш, бо мы адзіныя ў сваіх мэтах», — падкрэсліў беларускі лідар.

«Вы фронтам усталі на абарону інтарэсаў дзяржавы»

Прэзідэнт падзякаваў усім, хто любіць родную краіну, адданы нацыянальным інтарэсам і разумее цяжар адказнасці, які лёг на плечы

сучаснага пакалення. Асобна ён звярнуўся да журналістаў.

«Вы — на востры падзей. Прапускаеце праз сябе факты і меркаванні, адпрацоўваеце інфармацыйныя выпадкі, адбіваеце іх. Летас я заклаў вас працаваць больш жорстка, вы мяне пачулі. І не падвялі, моцна ўзяўшы інфармацыйны парадок дна ў свае рукі», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

На прыёме таксама прысутнічалі лідары грамадскай аналітыкі — гісторыкі, палітолагі, сацыялагі. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што, без перабольшвання, ва ўмовах інфармацыйнай вайны іх інтэлект — гэта наймагутнейшая зброя.

«У крытычны момант гісторыі вы адным фронтам усталі на абарону інтарэсаў дзяржавы, правілі сябе як сапраўдныя патрыёты. Асобна хачу падзякаваць усім, хто працуе плячо з Прэзідэнтам у сферы дзяржаўнага кіравання. У адным з рэгіёнаў я сказаў, што ў ніводнага Прэзідэнта няма

такіх людзей, як вы. Не таму, што мы ідэальныя ці няма ў нас памылак. Але мы даўно пайшлі ўперад у якасці дзяржаўнай улады. Канешне, гэта адносіцца да ўсёй вертыкалі ўлады. Ды і ў прычыне да ўсіх неабыхавых, хто хвалюецца за лёс краіны, беларусаў. Можна быць, я рэдка кажу, але ўпэўнены, што вы ведаеце, як высока цаню ўклад кожнага ва ўмацаванні і развіццё нашай краіны», — падкрэсліў беларускі лідар.

Асобна Прэзідэнт падзякаваў прызёрам Алімпіады. Па яго словах, у мінулым годзе ім прыйшлося адначасова адстойваць і спартыўны гонар краіны, і палітычную пазіцыю нацыі. Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што больш няма размоў, што спорт, адукацыя, культура, ахова здароўя па-за палітыкай.

«На постсавецкай прасторы неспакойна»

«Разумею, што ўсім хацелася б вярнуцца да звыклага, больш

спакойнага рытму жыцця. Але вы бачыце: на постсавецкай прасторы неспакойна. Выбрана чарговая геапалітычная мэта. За ўсімі гэтымі падзеямі стаяць дзяржавы. І, заўважце, у жніўні 2020-га гэтыя дзяржавы (ведаеце, якія і чыімі рукамі) рынуліся да нас. Вядома, усю кашу заварылі іх спецслужбы. І мы іх бачылі, яны гэта не хавалі. Але тут мы ім роў абласталі, і яны зрабілі выснову», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Нам прышлося даць адэкватны адказ — на гэты раз калектывны. Беларусь, Расія і іншыя краіны, некалі аб'яднаныя агульнай гісторыяй, сталі на абарону Рэспублікі Казахстан. А гэта гаворыць пра тое, што мы не растрацілі спадчыны савецкай эпохі — спадчыну непарушнага братэрства і моцных сувязяў паміж народамі», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што падзеі ў Казахстане вучаць беларусаў быць вельмі ўважлівымі і акуртанымі.

Валерыя СЦЯЦКО.

Узнагароды спартсменам

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ, у адпаведнасці з якім прадстаўнікі сферы спорту ўзнагароджаны ордэнамі і медалямі за дасягненне высокіх спартыўных вынікаў на летніх Алімпійскіх і Паралімпійскіх гульнях 2021 года ў Токіа (Японія), паведамліў прэс-службе беларускага лідара.

Ордэна Айчыны III ступені ўдастоены спартсмен-інструктар нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па скачках на батуче Іван Літвіновіч, трэнер спартыўнай каманды Міністэрства ўнутраных спраў Марына Літвінчук, спартсмен-інструктар нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па веславанні на байдарках і каноз Маргарыта Махнева, інструктары па спорце спартыўнай каманды Міністэрства ўнутраных спраў Надзея Папук і Вольга Худзенка.

Спартсмен-інструктар нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па вольнай барацьбе Магамедхаб Кадзімагамедаў узнагароджаны ордэнам Пашаны. Гэтай жа ўзнагароды ўдастоены спартсмен-інструктар Спартыўнага камітэта Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь Максім Недасекаў.

Медалём «За працоўныя заслугі» ўзнагароджаны спартсмен-інструктары нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па інваспорце Лізавета Пятрэнка і Ягор Шчалікану.

Ганаровае званне «Заслужаны майстар спорту Рэспублікі Беларусь» прысвоена спартсмену-інструктару нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па інваспорце Ігару Бокію і спартсмену-інструктару нацыянальнай каманды Рэспублікі Беларусь па гімнастыцы мастацкай Аліне Гарнасько.

Добрая навіна

Павышаецца зарплата сацыяльных работнікаў

Са студзеня павышаецца заробатная плата ў работнікаў сацыяльных устаноў, паведамляе Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

— Праграма сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь на 2021—2025 гады, а таксама Праграма дзейнасці Урада Рэспублікі Беларусь на перыяд да 2025 года вызначаюць прыярытэты павышэнне памеру аплаты працы асобных катэгорый работнікаў бюджэтай сферы, у тым ліку работнікаў сферы сацыяльнага абслугоўвання, — адзначылі ў ведамстве.

Пастанова Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь № 88 устанавілае надбавку з 1 студзеня 2022 года за работу ў сферы сацыяльнага абслугоўвання. Яна вызначана ў дыферэнцыраваных памерах у залежнасці ад катэгорый работнікаў і складае ад 20 да 90 працэнтаў базавай стаўкі (нагадаем, што са студзеня базавая стаўка — 207 рублёў).

У лічбах памер павелічэння зарплаты работнікаў устаноў сацыяльнага абслугоўвання складзе ад 41 да 186 рублёў. У далейшым надбавка будзе павялічвацца прапарцыянальна росту базавай стаўкі. У 2022 годзе на гэта плануюцца накіравана каля 66 мільянаў рублёў.

Акрамя таго, пастанова прадугледжвае дадатковыя меры матэрыяльнай падтрымкі для работнікаў дамоў-інтэрнатаў і аддзяленняў кругласутачнага знаходжання тэрытарыяльных цэнтраў сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва за работу ва ўмовах інфекцыі COVID-19.

Алена КРАВЕЦ.

Гучная справа

Бяды ўдалося прэзідэнтам пазбегнуць...

Затрыманы 45-гадовы мінчанін, які з выкарыстаннем самаробнай выбуховай прылады пашкодзіў міліцэйскі аўтамабіль. Аб гэтым паведаміў намеснік міністра ўнутраных спраў — начальнік крмінальнай міліцыі Геннадзь КАЗАКЕВІЧ, перадае карэспандэнт БелТА.

«У ноч з 7 на 8 студзеня 2022 года з выкарыстаннем самаробнай выбуховай прылады здзейшаны падрыў службовага аўтамабіля каля будынка Цэнтральнага РУУС горада Мінска па вуліцы Арлоўскай. Таксама ўначы 13 студзеня 2022 года аналагічным спосабам пашкоджаны кіёск «Табакерка» і урна, размешчаныя паблізу дома № 91 па Старавіленскім тракце ў горадзе Мінску. Адразю быў распачата крмінальная справа, створана следча-аператыўная група з ліку вольных супрацоўнікаў ГУКВ МУС, ГУУС Мінгарвыканкома, Цэнтральнага РУУС, УСК па г. Мінску», — паведаміў Геннадзь Казакевіч.

Паводле яго слоў, ужо 11 студзеня сышчыкі выйшлі на след злачынца, ім аказаўся 45-гадовы беспрацоўны мінчанін, які жыве непадалёк.

У жыллі і іншых памышчэннях затрыманы мінчаніна знойдзена не

менш як пяць падрыхтаваных да выкарыстання выбуховых прыстасаванняў і ў вялікіх колькасцях розныя хімічныя рэчывы і кампаненты для іх вырабу, а таксама даведчаная літаратура па выбуховых рэчывах, пораху і піратэхнічных саставах.

«У абодвух выпадках на месца здарэння вызаджала следча-аператыўная група. У выніку аглядаў месцаў здарэнняў і іншых следчых дзеянняў знойдзены і канфіскаваны прыдметы і аб'екты са слядамі ўздзеяння пашкоджальных фактараў выбуху, часткі і элементы выбуховых прыстасаванняў, а таксама відазматырыялы. Прызначаны комплексныя экспертныя даследаванні, у тым ліку выбухова- і пажарна-тэхнічная, хімічная экспертызы, вытворчасць якіх даручана спецыялістам ГКСЭ», — заявіў ў СК.

У выніку правядзення сумесных з супрацоўнікамі крмінальнага вышуку Мінска следчых дзеянняў і аператыўна-вышукowych мерапрыемстваў у поле зроку органа крмінальнага пераследу трапіў 45-гадовы мінчанін. Мужчына раней не судзімы і нідзе не працуе, неаднаразова прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці за распіццё спіртных напояў і парушэнне правілаў дарожнага руху. Па гара-

чых слядах пасля ўчынення апашняга злачынства мужчына быў затрыманы і змешчаны ў ізалятар часовага ўтрымання.

«У далейшым у ходзе аператыўна-вышукowych мерапрыемстваў і першапачатковых следчых дзеянняў сумесна з УСК па г. Мінску атрыманы неабвержныя доказы супрацьпраўнай дзейнасці затрыманага: канфіскавана камп'ютарная тэхніка з інструкцыямі па вырабе выбуховых рэчываў і самаробных выбуховых прыстасаванняў, кампаненты, рэчывы і гатовы самаробныя выбуховыя прыстасаванні. Таксама ўстаноўлена дачыненне затрыманага да пашкоджання кіёска «Табакерка» ў кастрычніку 2020 года і падрыў двух выбуховых прыстасаванняў 1 студзеня ля Цэнтральнага РУУС г. Мінска».

Затрыманы дае прызнальныя паказанні.

«МУС Рэспублікі Беларусь канстатаваў захаванне пагрозы экстрэмізму і тэрарызму ў краіне, у тым ліку і з боку самарадзікальных грамадзян. Прыведзеныя прыклады сведчаць аб агульнанебяспечным спосабе ўчынення злачынстваў. Хочам запэўніць грамадзян, што МУС і ў далейшым будзе аператыўна і эфектыўна проці-дзейнічаць гэтым злу», — канстатаваў Геннадзь Казакевіч.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У ЗША нарастае пакупніцкая паніка

У Злучаных Штатах за апошнія некалькі тыдняў абвастрылася сітуацыя з недахопам прадуктаў у супермаркетах на фоне імклівага распаўсюджвання амікрон-штама каранавіруса. Пра гэта паведаміла выданне Concord Monitor. Сітуацыя становіцца ўсё больш крытычнай, паколькі ўжо да наяўных праблем з лагістыкай і недахопам персаналу дадаліся марознае надвор'е і распаўсюджванне амікрон-штама. Праблема з недахопам дальнабойшчыкаў у ЗША пачалася яшчэ да пандэміі і застаецца дастаткова вострай. У кастрычніку амерыканская асацыяцыя грузаперавозак заявіла, што ў ЗША на хапе прыкладна 80 тысяч кіроўцаў, што стала гістарычным максімумам. Часткова той дэфіцыт, які спажываюць назіраюць зараз на паліцах крамаў, звязаны з пандэмічнымі тэндэнцыямі ў цэлым. Паводле даследаванняў, амерыканцы, што працуюць і вучацца аддалена, сталі ўжываць больш ежы.

На Месяцы знайшлі ваду

Ва ўзрозах месяцавага грунта, якія былі дастаўлены на Зямлю кітайскім касмічным апаратам «Чан'э-5», знойдзена вада, паведаміў партал National Geographic. Да гэтага моманту лічылася, што на Месяцы вады няма і быць не можа. Менавіта таму новае адкрыццё вучоных стала сенсацыяй. Сумесная даследчая група пад кіраўніцтвам навукоўцаў з Інстытута геалогіі і геофізікі Кітайскай акадэміі навукаў (IGGCAS) праводзіць работу па высвятленні, якім чынам вада магла трапіць на Месяц, дзе, па меркаванні навукоўцаў, з-за адсутнасці атмасферы яна не можа існаваць нават у выглядзе пары. Адной з прыярытэтных версій з'яўляецца здагадка, што ваду прывнеслі сонечныя вятры. Вадкасць, па меркаванні навукоўцаў, можа быць злучана з мінераламі ў месцавым роголіце, верхнім пласце пылу і друзу на паверхні спадарожніка Зямлі.

БОЛЬШ ЗА ПЯЦЬ ТЫСЯЧ ПРАПАНОЎ

паступіла ў Канстытуцыйную камісію ад грамадзян па зменах і дапаўненнях у Асноўны Закон краіны

Аб гэтым расказала журналістам Старшыня Савета Рэспублікі, намеснік старшыні Канстытуцыйнай камісіі Наталля Качанова падчас работы грамадскай прыёмнай пры Савеце Рэспублікі.

Ахвотных менш не становіцца

Грамадская прыёмная пры Савеце Рэспублікі працягвае сваю работу. У пятніцу, 14 студзеня, з грамадзянамі, якія маюць канструктыўныя прапановы па ўнясенні ў Асноўны Закон краіны, сустрэлася спікер верхняй палаты парламента. Ахвотных трапіць да яе на прыём менш не становіцца.

Дарэчы, прыходзяць людзі не толькі з прапановамі па ўнясенні змен і дапаўненняў у Канстытуцыю, але і па садзейнічанні ў вырашэнні грамадскіх ды асабістых пытанняў. Адзначым, што гэта ўжо другі прыём на гэтым тыдні, які праводзіць Старшыня Савета Рэспублікі. Сама ж грамадская прыёмная дзейнічае кожны панядзелак, сераду і пятніцу, прыём вядуць члены Савета Рэспублікі.

Першым на прыём да Наталлі Качановай завітаў **старшы выкладчык інстытута бізнесу і права Аляксандр ПАПОЎ**, які выказаў некалькі заўваг адносна прапанаванага праекта Канстытуцыі. У прыватнасці, артыкул 5 заяўнік прапаноўвае дапоўніць тым, каб палітычныя партыі мелі магчымасць выяўляць палітычныя настроі і інтарэсы ў грамадстве. У артыкул аб складзе УНС лічыць неабходным дадаць прадстаўнікоў працоўных калектываў, а не толькі прадстаўнікоў грамадкасці. Працягваючы тэму Усебеларускага народнага сходу, Аляксандр Аляксандравіч лічыць, што паўнамоцтвы УНС аб прыняцці рашэння аб накіраванні вайсковага кантынгенту за межы Рэспублікі Беларусь неабходна дадаць фармулёўкай «за межамі адказнасці краін — удзельніц АДКБ».

Прапановы слуханы, пагадзілася Наталля Качанова і паабяцала падключыць кампетэнтных спецыялістаў да больш глыбокага іх вывучэння.

Кожнае слова — на вагу золата

Выкладчык Беларуска-расійскага ўніверсітэта Дзмітрый

СЦЕПАНЕНКА лічыць мэтазгодным дадаць у праэмбулу і артыкулы пра развіццё ідэй прыхільнасці дзяржавы навукова-тэхнічнаму прагрэсу і інавацыйнаму развіццю.

— Разам з сацыяльна-прававой дзяржавай дапоўніць і паняццем «інавацыйна-арыентаванай», — перакананы Дзмітрый Міхайлавіч. Наталля Качанова не выключыла такой магчымасці, але тлумачыць, што ў большай ступені гэтыя прапановы лепш адлюстроўваюць у профільных законах, чым замацоўваюць у Асноўным Законе.

— Прапісаць усё ў Канстытуцыі немагчыма. Яна павінна быць яснай, дакладнай і зразумелай для нашых грамадзян. Кожнае слова — на вагу золата, — падкрэслівае спікер і звяртае ўвагу, што ў любым выпадку Канстытуцыйная камісія абмяркуе агучаныя заяўнікам прапановы і вызначыцца з іх далейшым лёсам.

Яшчэ адзін заяўнік — **намеснік старшыні Беларускага саюза афіцэраў Васіль СКРЫПІНІКАЎ** — упузненны ў мэтазгоднасці вылучэння ў асобны артыкул структуры Прэзідыума Усебеларускага народнага сходу: яго колькасца склада, парадку фарміравання і паўнамоцтваў.

— Мы плануем, што гэта будзе прапісана ў профільным законе, — тлумачыць Наталля Качанова і запэўніла Васіля Савельевіча, што на пасяджэнні рабочай групы яшчэ раз удзеляць увагу ўзнятам у пытанню.

Прадстаўнікі «Круглага стала дэмакратычных сіл» прыйшлі на прыём па садзейнічанні ў вырашэнні грамадскага пытання. **Юрысконсульт арганізацыі Павел ГАРДЗЯЮК**

агучыў тэму сацыялізацыі амністанаваных і іх працаўладкавання. Спікер верхняй палаты парламента паабяцала далучыцца да вырашэння ўзнятай праблемы.

Пытанніў дастаткова шмат

Падводзячы вынікі правядзенага прыёму, Наталля Качанова адзначыла, што ў краіне разгорнута шырокамаштабная работа па тлумачэнні навін, якія прадугледжваюць у Асноўны Закон.

— І людзі ўдзячныя за гэта. Я праводзіла сустрэчы ў працоўных калектывах, людзі кажуць аб тым, што гэта вельмі важна, — звярнула яна ўвагу.

Спікер адзначае той факт, што насельніцтва ўцягнута ў абмеркаванне праекта абноўленай Канстытуцыі.

— І тыя прапановы, якія абмяркоўваюцца на дыялогах пляцоўках, у грамадскіх прыёмных і працоўных калектывах, цікавяць людзей, і яны разумюць ступень сваёй адказнасці за будучыню дзяржавы, — падкрэслівае Старшыня Савета Рэспублікі. — Таму што гэта той закон, па якім дзяржава жыць не аднаму пакаленню, бо не так часта даводзіцца змяняць Канстытуцыю.

Аналізуючы аб'ём прапановы, спікер звяртае ўвагу на тое, што іх дастаткова шмат. Паводле яе слоў, усё яны абавязальваюцца ў Нацыянальным цэнтры прававой інфармацыі, а затым разглядаюцца на пасяджэнні Канстытуцыйнай камісіі і рабочай групы па працоўнай праекта Канстытуцыі.

— Учора (13 студзеня. — **Заўв. аўт.**) мы чарговы раз разглядалі

звароты, што паступілі. Усяго ўжо паступіла больш за пяць тысяч прапанов ад нашых грамадзян, — паведаміла Наталля Качанова. — Канешне, яны структурызуюцца, бо сустракаюцца аднолькавыя.

Што датычыцца тэматыкі прапановы, Старшыня Савета Рэспублікі адзначыла, што ў рознай катэгорыі людзей розныя і прапановы.

— Усе падтрымліваюць тое, што краіна павінна быць прэзідэнцкай. Абавязкова — сацыяльна-арыентаваная дзяржава, у гэтым няма ніякага сумневу, пра гэта кажуць усё, — акцэнтуюе яна.

Наталля Качанова падкрэслівае: людзі ў большай ступені звяртаюць увагу на сацыяльныя гарантыі.

— Гэта і падтрымка сем'яў, што выхоўваюць дзяцей, і людзей, якія маюць інваліднасці, пенсіянераў, — пералічвае яна. — То-бок, кожны бачыць для сябе, што дзяржава як і прадугледжвала раней, такі будзе надалей падтрымліваць сваю сацыяльную накіраванасць.

Расказала Наталля Качанова і аб больш профільных прапановах.

— Ёсць людзі, якія паглыблены ў палітычныя працэсы і юрыдычныя пытанні. Яны прыходзяць на прыёмы па пытаннях прыярытэтных законаў, — кажа яна і ў якасці прыкладу прыводзіць пытанне «чаму не будзе дэкрэтаў?». — Гуцаць пытанні па раздзеле «Парламент», дзе людзі кажуць, што, можа, не трэба пісаць: «Парламент — Нацыянальны сход Рэспублікі Беларусь», а толькі «Парламент», бо з'яўляецца Усебеларускі народны сход.

Звяртае яна ўвагу і на тое, што практычна на кожнай сустрэчы ўзнікае спрэчнае ўспрыманне артыкула, паводле якога грамадзяне павінны апекавацца ўласным здароўем.

— Узніклі пытанні па артыкуле 54, дзе праўленне патрыятызму і захаванне гістарычнай памяці — абавязак кожнага. Праўленне патрыятызму — таксама пытанне, якое абмяркоўвалася ўчора дастаткова сур'ёзна, — падкрэсліла спікер.

Паводле яе слоў, артыкул, якім замацоўваецца тое, што шлоб магчымы паміж мужчынам і жанчынай, таксама выклікае сур'ёзнае абмеркаванне.

— На прыёмы прыходзяць людзі, якія вярнуліся ў Беларусь

Дарэчы

Пасля прыёму спікерам верхняй палаты парламента ў другой палове дня сустрэчу з грамадзянамі працягнуў **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве, член Канстытуцыйнай камісіі Сяргей СІВЕЦ**.

Нагадаем: члены Савета Рэспублікі гатовы асабіста выслухаць усіх, у каго ёсць прапановы па праекце Асноўнага Закона, і адказаць на пытанні, якія хваляюць грамадзян, кожныя панядзелак, сераду і пятніцу.

У сувязі з вялікай колькасцю ахвотных звярнуцца да членаў Савета Рэспублікі такія сустрэчы праводзяцца па папярэднім запісе. Запіс ажыццяўляецца па тэлефонах: (8-017) 321-22-98, 327-46-74, 327-46-76.

У панядзелак, **17 студзеня**, сустрэчы з грамадзянамі правядуць:

з 11.00 да 14.00 — **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццём Віктар ЛІСКОВІЧ**;

з 14.00 да 17.00 — **старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей РАЧКОЎ**.

з іншых краін і кажуць аб тым, што зрабілі гэта, каб выратаваць сваіх дзяцей, — тлумачыць спікер. — Не так усё проста і добра ў еўрапейскіх краінах, і каштоўнасці, якія насаджаюцца там, сёння непрыёмныя для Беларусі. Таму людзі просяць прапісаць у Канстытуцыі пытанні, якія звязаны з выхаваннем падрастаючага пакалення ў плане традыцыйных каштоўнасцяў.

Напрыканцы Наталля Качанова падкрэсліла: пытанніў дастаткова шмат.

— Хачу адказа на заявіць, што людзі спраўды сур'ёзна паглыбіліся ў працэс абмеркавання галоўнага закона нашай краіны. І гэта не можа не радаваць, таму што кожны, напэўна, успрымае гэта як сваё асабістае і будучае нашай краіны, — рэзюмвала Старшыня Савета Рэспублікі.

Вольга АНУФРЫЕВА, фота БелТА.

ДАСЛОЎНА

Тацяна РУНЕЦ:

«ПАДМУРАК ЛЮБОЙ НАЦЫ — ЗАХАВАННЕ ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ»

Старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах:

— Праект змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь утрымлівае шэраг канцэптальных навацый, якія спрыяюць захаванню нацыянальнай самабытнасці. У прыватнасці, хацела б звярнуць увагу на з'яўленне ў артыкуле 15 тэзісу, што «дзяржава забяспечвае захаванне гістарычнай праўды і памяці аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны», а ў 54-м — што «права патрыятызму, захаванне гістарычнай памяці аб гераічным мінным беларускага народа з'яўляюцца абавязкам кожнага грамадзяніна Рэспублікі Беларусь». Што гэта значыць? Без захавання вех нацыянальнай гісторыі, памяці аб падзеях, якія адбыліся, не ведаючы мінулага — не пабудуеш будучыні. Здавалася б, відавочны факт, які не мае патрэбы ў дакументальным замацаванні ў Асноўным Законе краіны.

Аднак праз 80 гадоў за момант пачатку Вялікай Айчыннай вайны з'явілася тэндэнцыя перапісаць ход гісторыі.

Заходняя канцэпцыя кіравання грамадствам, якую мы выразна бачым на прыкладзе некаторых, у тым ліку краін блізкага сабе, мае на ўвазе пабудову грамадства з ільжывымі маральнымі і гістарычнымі поглядамі, дэградацыю нацыянальнай культуры і самабытнасці. Мы бачым, як руйнуюцца краіны, руйнуюцца культуры цэлых народаў, нацый. Як прапагандуюцца чужыя грамадскія каштоўнасці, як перапісваецца гісторыя ва ўгоду інтарэсам трэціх краін.

У гады Вялікай Айчыннай вайны Беларусь страціла трэць свайго насельніцтва. Гэта ніколі не павінна паўтарыцца. Менавіта таму мы абавязаны захоўваць сваю гістарычную спадчыну і памяць пра падзеі тых гадоў.

Калі ў вас з'явіцца меркаванне з нагоды праекта — пішыце ў рэдакцыю або непасрэдна ў арганізацыю, якая будзе акумуляваць і аналізаваць усё заўвагі да прапановы, — Нацыянальны цэнтр прававой інфармацыі. Можна скарыстацца электроннай поштай sbor@ncpi.gov.by; можна запісаць электронную форму, якая маецца на Нацыянальным прававым інтэрнэт-партале па адрасе: <https://sbor.pravo.by>; можна даслаць па пошце на адрас: 220030, г. Мінск, вул. Берсана, 1А, НЦПІ, з пазнакай «Канстытуцыя».

Сыходзіць пакаленне, якое на свае вочы бачыла ўсе жахі вайны, што пракацілася па тэрыторыі нашай краіны ў XX стагоддзі, акупацыі, разрухі. Маладое пакаленне не павінна забываць у першую чаргу подзвіг дзядоў, якія выратавалі свет ад карычневай чумы. Не павінна забываць, якой цаной далася Перамога... Не павінна забываць пра этнацыд і генацыд беларускага народа. Бо гэта дазволіць шанаваць незалежнасць нашай краіны і абараняць яе.

Захоўваць гістарычную памяць неабходна з самых малых гадоў. Нашы нашчадкі, дзеці павінны разумець гэтую гістарычную памяць са школы. Павінны ганарыцца сапраўднымі героямі і патрыётамі нашай краіны. Бо ўсё гэта дапаможа ганарыцца сваёй краінай, а значыць, і дазволіць захавць суверэнітэт і незалежнасць нашай роднай Беларусі.

АБ'ЕКТ ДЛЯ ПЕРАЙМАННЯ»

пра мужчын, што прывяцілі сваё жыццё высакароднай мэце выхавання і навучання падрастаючага пакалення. Для таго, каб педагог стаў папулярным у грамадстве, ён павінен стаць медыйнай асобай. А медыйнасць у нас сёння іншая прафесія... Увогуле, павага да настаўніка — гэта элемент маралі сучаснага грамадства і яго сістэмы каштоўнасцяў.

— Новая школа патрабуе новага настаўніка, які стане рухавіком перамен. Якім музіць быць сучасны настаўнік?

— Дакладна не звычайным урокадаўцам. Гэта цікавы, харызматычны, адукаваны чалавек, поўны творчай энергіі, які выхоўвае такіх жа актыўных, неабыхавых і разважлівых людзей. Сучасны педагог — гэта «лічбавы» настаўнік, прагрэсіўны карыстальнік інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, здольны апрацаваць сацыяльную сітуацыю развіцця сучасных «лічбавых» дзяцей.

Ён валодае тэхналогіямі медыяцыі, прадукцыйнай камунікацыі, знаёмы з камунікацыйнымі кодамі пакалення Z (сучасных падлеткаў), пакалення Y (іх бацькоў) і пакалення X (дзядуль і бабуль). Яшчэ адна новая кампетэнцыя, якую дыктуе час, — гатоўнасць працаваць ва ўмовах інклюзіі. Сумеснае навучанне дзяцей з рознымі адукацыйнымі магчымасцямі, у тым ліку з асаблівасцямі псіхافізічнага развіцця, — міжнародная тэндэнцыя. Не менш важная кампетэнцыя — умёна працаваць з сям'ёй. У пытаннях выхавання і сацыялізацыі дзяцей сям'я апошнім часам, на жаль, адышла на другі план, таму асноўны клопат лёг на школу. Сёння любіць педагог, не толькі класны кіраўнік, але і настаўнік-прадметнік, павінны ўмець працаваць з бацькамі, ведаць асаблівасці сучасных сям'яў (няпоўных, неўладкаваных).

Педагогам сёння патрабуецца веданне псіхалогіі, умёнае арганізаванне працы ў камандзе. Паколькі мы самі не ведаем, што нас чакае праз 10—15 гадоў, значыць, і нашых выхаванцаў трэба вучыць жыць ва ўмовах невызначанасці, непрадказальнасці, праблемнасці, вучыць іх лёгкай адаптацыі, мабільнасці, гнуткасці ў розных сітуацыях...

Не староннія назіральнікі

— Не сакрат, што пэўная частка бацькоў даволі нізка ацэньваюць дзейнасць педагогаў і школы і не заўсёды ім давяраюць. Але школа не можа быць эфектыўнай без партнёрства з бацькамі, калі тыя не з'яўляюцца часткай агульнай каманды і не падзяляюць адказнасць з педагогамі...

— На мой погляд, адна з прычын недаверу — нізкая інфармаванасць бацькоў аб справах школы. Што мы часта назіраем: бацькі тэлефануюць на гарачую лінію ў вышэйшыя інстанцыі, у міністэрства, хоць гэта пытанні і праблемы можна вырашыць на ўзроўні навучальнай установы. У бацькоў павінна прысутнічаць жаданне атрымаваць інфармацыю, аналізаваць яе і кантактаваць з педагогамі. І не варта крывадушча, калі тыя недаступныя ў любы зручны для бацькоў вучня момант. Свой

візіт у школу можна папярэдне ўзгадніць. У рэшце рэшт, ёсць школьныя суботы і бацькоўскія сходкі. Трэба навучыцца выбудоўваць камунікацыю на ўзроўні класнага кіраўніка. Хоць мне здаецца, што такая форма, як бацькоўскія сходкі, паступова адыходзіць на другі план, прынамсі ў буйных гарадах. Бацькоўскія чаты сёння значна больш аператыўныя і эфектыўныя. І педагогам абавязкова трэба там прысутнічаць, каб карэктываць паводзіны бацькоў, якія дапускаюць абразы ў адрас школы. Выхоўваць сёння трэба, на жаль, не толькі вучняў — трэба выхваць новае пакаленне бацькоў... Увогуле, настаўнікам гавораць шмат добрага ў святочныя дні, а дома дазваляць зневажліва казаць пра іх пры дзедках.

Трэба зразумець, што бацькі, бабুলі і дзядулі — не староннія назіральнікі, а людзі, якія разам з прафесійнымі педагогамі ўдзельнічаюць у выхаванні і навучанні.

Фота В.П.А.

Сталічная гімназія № 41 імя В. Сярэбранга пасля пераезду адкрылася ў студзені па вуліцы Чурлёніна, 18.

І яны маюць права ведаць, што адбываецца ў сістэме адукацыі, як змяняюцца падручнікі, вучэбныя праграмы, якія інавацыі асвойваюцца, якія псіхалага-педагагічныя адкрыцці ўводзяцца ў практыку, а што ўжо аджыло свой век. Таму мы павінны ўсе важныя пытанні выносіць на грамадскае абмеркаванне, каб зрабіць бацькоў нашымі саюзнікамі, прычым саюзнікамі адказнымі.

Хачу дадаць, што, як правіла, досвед школ абмяжоўваецца ўзаемадзеяннем з паспяховымі сям'ямі і бацькамі, якія з цікавасцю прыходзяць у школу, разумеюць, што гэта карысна ў першую чаргу для іх дзяцей. Таму трэба імкнуцца прыцягнуць у школу ўсіх бацькоў, у тым ліку неактыўных і абыхавых. Большасць з іх лічаць, што яны ўмеюць выхоўваць сваіх дзяцей, а калі і ёсць памылкі і няўдачы, то в'наваты не яны. Трэба змяніць гэту сітуацыю і шукаць не в'наватых, а новыя шляхі ўзаемадзеяння школы і сям'і, каб бацькі сталі больш кампетэнтнымі, а дзеці — больш выхаванымі. У рэшце рэшт нездарма ж будучым педагогам выкладаецца ў ВНУ псіхалогія...

Аналізаваць і рабіць высновы

— Ключавыя кампетэнцыі ў XXI стагоддзі — крытычнае мысленне, крэатыўнасць, камунікацыя і кааперацыя. Але каб развіць гэтыя кампетэнцыі ў сваім вучня, настаўнік сам павінен імі валодаць. Тым больш у школах прывычаліся правяраць, то

што правяраецца на ЦІТ, падчас маніторынгу ці міністэрскай кантрольнай работы...

— Адна з задач, якая стаіць перад сістэмай адукацыі, — пераход на кампетэнтнасны змест агульнай сярэдняй адукацыі. Веды без кампетэнцый нічога не каштуюць, гэта як чамадан без ручкі. Калі я ведаю, як націскаць на педалі, гэта яшчэ не значыць, што я ўмею добра ездзіць. Сучасныя адукацыйныя тэндэнцыі задаюць арыенціры ў прафесійнай падрыхтоўцы будучых спецыялістаў для сістэмы адукацыі. У сувязі з гэтым калектывам навукоўцаў БДПУ быў распрацаваны праект прафесійна-кваліфікацыйнага стандарту педагога. У ім знайшла адлюстраванне новая кампетэнтнасная мадэль, якая арыентуе на фарміраванне ў педагога шырокага спектра новых, запатрабаваных кампетэнцый: для работы ў лічбавым адукацыйным асяроддзі, для работы ва ўмовах інклюзіўнай адукацыі, для ўстойлі-

ў іх шмат тэкстаў, графікаў, табліц, малюнкаў, дыяграм, якія трэба ўважліва вывучыць, прачытаць (а для сучасных школьнікаў, якія не любяць вялікія тэксты, гэта, бадай што, самае складанае) і адказаць на шматлікія пытанні, што ідуць групамі, з прывязкай да канкрэтнага тэксту.

Мэта PISA — вызначыць агульныя рызыкі і кірункі для далейшага развіцця сістэмы адукацыі. Вымярэнні выкарыстоўваюцца для таго, каб удакладніць школу, павысіць канкурэнтаздольнасць яе выхаванцаў. Вынікі даследавання паказалі: каб стварыць на ўроках умовы для фарміравання ў школьнікаў чытацкай, прыродазнаўчанавуковай і матэматычнай кампетэнцый, патрабуецца найперш гатоўнасць самога педагога. І цяпер навуковыя калектывы БДПУ ў рамках галіновай навукова-тэхнічнай праграмы працуюць у гэтым кірунку: ствараюць навукова-метадычнае забеспячэнне, якое дазволіць падрыхтаваць будучых педагогаў да работы з вучнямі на аснове кампетэнтнаснага падыходу. Ужо падрыхтаваны шэраг дапаможнікаў з заданнямі на аснове кампетэнтнаснага падыходу, у прафесійнай прэсе друкуюцца артыкулы з парадамі, як педагогу самастойна скласці тэсты заданні. Мы моцна прасунуліся ў гэтым кірунку.

Я заўсёды аргументую сваю пазіцыю, жонка — сваю, і мы прыходзім да кансэнсусу. Гэтага ж прычыну прытрымліваюся і ў прафесійнай дзейнасці.

Кожны раз акцэнт у даследаванні змяшчаюцца. У PISA-2022 упор будзе зроблены на вывучэнні матэматычнай адукаванасці навучэнцаў. Таксама ўдзельнікам будучы прапанаваны заданні на вызначэнне ўзроўню фінансавай адукаванасці і ацэнку крэатыўнага мыслення. Цікава будзе потым пазнаёміцца бліжэй з такімі заданнямі.

Ліцэй ці профільны клас?

— Падчас PISA-2018 навучэнцы некаторых беларускіх гімназій і ліцэяў паказалі ўзровень ведаў, які не саступаў лідарам сусветнага рэйтынгу. Але далейшы лёс агульнаадукацыйных ліцэяў не зусім зразумелы. Напрыканцы года з'явілася інфармацыя, што некаторыя ліцэі не будуць ажыццяўляць новы набор. Правілы паступлення ў ліцэі таксама змяніліся...

— Нагадаю, што гісторыя стварэння агульнаадукацыйных ліцэяў пачынаецца з 90-х гадоў XX стагоддзя. Напрыклад, ліцэй БДУ быў створаны ў 1989 годзе. Ліцэйская адукацыя існуе толькі на старэйшай ступені школы. І яна была запатрабавана, бо ліцэй рабілі стайку менавіта на профільнае навучанне. Але сёння профільныя класы могуць адкрывацца ў любой установе адукацыі, дзе ёсць для гэтага ўмовы і педагагічныя кадры. І паўстала заканамернае пытанне: а чым жа тады ліцэй адрозніваецца ад старэйшай ступені школы? Быў праведзены аналіз іх дзейнасці. Мы даведаліся, што ў некаторыя

ўстановы залічвалі навучэнцаў, якія атрымалі зусім нізкія балы на ўступных экзаменах. Ёсць ліцэі, куды могуць трапіць толькі гарадскія дзеці, бо там няма свайго інтэрната. Больш за тое, ліцэі арандуецца памяшканне ў школ. І некаторыя настаўнікі працуюць паралельна і ў ліцэі, і ў школе.

Таму **мы прапанавалі мясцовым органам улады ўпарадкаваць работу ліцэяў. Адна з умоў — даць магчымасць навукаўцаў і іх дзедкам з Любыя Кутка краіны.** Прыехаў, здаў паспяхова экзамены, прайшоў конкурсны адбор, цібе забеспечылі месцам у інтэрнаце — калі ласка, вучыся. Плюс мы ўстанавілі адзіныя для ўсіх ліцэяў тэрміны прыёму. Цяпер заявы ў 10-я класы будучы падавацца толькі на працягу чатырох дзён — з 12 да 15 чэрвеня. Гэта таксама датычыцца і Любыя Кутка, куды раней школьнікі маглі падаваць заяўкі з красавіка да мая. Уступныя іспыты пройдуць з 16 чэрвеня да 1 ліпеня.

«Паспяховы педагог мае большы ўплыў на дзцей і іх бацькоў, чым любыя сродкі масавай інфармацыі».

Усе ўступныя іспыты ў ліцэяў будучы праводзіць толькі п'ямай мова. Распрацоўваць заданні для будучых ліцэістаў, адказы і крытэрыі ацэньвання будзе Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў, які кожны год рыхтуе цэнтралізаванае і рэпетыцыйнае тэсціраванне для абітурыентаў, а таксама заданні для абласнога і рэспубліканскага тураў школьных алімпіяд. Заданні для будучых ліцэістаў будучы захоўваюцца ў зашыфраваным выглядзе на электронным носьбіце і перадавацца ў дзень здачы прадметаў экзаменатару. Раней гэтым займаліся тэрытарыяльныя органы кіравання адукацыяй, а таксама аддзелы адукацыі аблвыканкомаў і Мінгарвыканкома, толькі для Ліцэя БДУ заданні распрацоўваў БДУ.

Ёсць і іншыя змены. Усе яны размешчаны на сайце Міністэрства адукацыі.

Хачу зазвоніць, што пра ліквідацыю агульнаадукацыйных ліцэяў размовы не ідзе. Яны захаваліся і ў Кодэксе аб адукацыі. Больш за тое, аб адкрыцці свайго ліцэя ў наступным вучэбным годзе абвясціў Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П. Машэрава. Адметна, што ліцэй будзе агульнай сярэдняй установай адукацыі, якая ўваходзіць у структуру ўніверсітэта. Навучанне арганізуюць там па трох профілях: фізіка-матэматычным, хіміка-біялагічным і гуманітарным. А выкладаць у ліцэістаў будучы найлепшыя прафесары, дацэнты і выкладчыкі ВУН, якія маюць вялікі досвед працы з таленавітай і адоранай моладдзю. Ліцэйсты атрымаюць доступ у камп'ютарныя класы, навукова-даследчыя і спецыялізаваныя навучныя лабараторыі, цэнтры замежных моў, найбуйнейшую навуковую бібліятэку. Уа ўніверсітэце спадзяюцца выхваць моладзь, адданую сваёй алма-матар, і прыцягнуць у свой ліцэй дзяцей з усяго віцебскага рэгіёна.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Выпрабавана
на сабе

ПЕЧ ПАДРЬХТУЕШ — ПЕРАЗІМУЕШ

Навошта бяліць комін, калі яго чысціць і чым сілкаваць «сэрца» хаты?

Запаліла аднойчы мая матуля ў печы, а дым раптам не ў комін, а ў хату пайшоў. «Вось дык неспадзяванка: печ жа толькі гадоў сем як нанова пераароблівалі — павінна працаваць як мае быць», — падумалася мне тады. Кінулася шукаць паратунку ў спецыялістаў, якія адразу сказалі: справа найхутчэй у тым, што печ даўно не чысцілі. Аказалася, калі паліш у ёй толькі ліставымі дрвамі, то комін можна не чысціць вельмі доўга, а вось калі дадаеш торф — варта чысціць раз на тры гады. Але самыя бяспечны варыянт — рабіць гэта штогод напачатку ацяпляльнага сезона.

ЯК САЖА СТАНОВІЦЦА СМАЛОЙ

Бадай што самыя бяспечныя дровы для печы — хваёвыя. З-за іх смалістасці комін хутчэй забруджваецца, ды і рызыка ўзгарання сажы большая, а патушыць такое полымя вадой практычна немагчыма. А вось асіна, наадварот, мае «ачышчальны эффект» для коміна. Самы небяспечны варыянт — паліць толькі брыкетам, бо коміна вельмі хутка «зрастае» сажай. А пры доўга адсутнасці гаспадару ў ім могуць з'явіцца новыя жыхары: птуш-

яе радзей. Аднак печ, якая «спажывае» брыкет, лепш чысціць рэгулярна. За летні час, калі ў печы не паліцца, яна становіцца крыху вільготнай, і сажа, што застаецца ў коміне ад спальвання торфу, робіцца як смала — крышталізуецца. Калі печ пасля падпальваеш, гэтая смала абпальваецца, і насланне павялічваецца. Здарэецца, комін забруджваецца настолькі, што яго ўжо не пачысціць — застаецца толькі печ перааробляць. Смалісты адкладанні моцныя, як бетон. Менавіта таму і не варта паліць толькі брыке-

ДЛЯ ЛЮДЗЕЙ — ЦЯПЛО, ДЛЯ ШЭРШНЯЎ І ПТУШАК — ЖЫТЛО

У печы, якія будаваліся даўней, не заўжды ёсць нават ачышчальныя адтуліны — невялікія лючкі, праз якія можна выграбіць сажу і рабіць якія варта на куток печы, дзе пераходзяць каналы. Раней людзі на іх эканомілі. Каб пачысціць такую канструкцыю, даводзіцца вымаць кафліну ці цагляную проста з боку печы. Нават юшкі тады былі не ва ўсіх — закрывалі дымаход, хто чым мог. Цяпер кафляныя абкладваюць рэдка, бо сучасныя цагляны і так прыгожа выглядаюць, а нагрэтая такая печ хутчэй, тлумачыць камінары:

— Гаспадарам варта самім перад кожным ацяпляльным сезонам адчыняць гэтыя лючкі і выграбаць з іх попел, каб зменшыць колькасць сажы, асабліва калі ў печы вузкія каналы і вы паліце яе брыкетам. Увогуле, за станам печы трэба сачыць, а комін — абавязкова бяліць. Калі канструкцыя пачынае дыміць, на белым застаюцца цёмныя плямы, значыць, шчыліна ёсць — трэба ратаваць. Асабліва варта быць пільнымі, калі ў хаце дзве печы, аб'яднаныя ў адзін дымаход, — раіць Саша. — Калі цяга ў печы добрая, то ў комін могуць паляцець іскры, якія ў літаральным сэнсе вылецяць у трубу. Аднак па дарозе яны могуць запаліць сажу.

Камінары жартуюць, што часта выконваюць работу ратавальнікаў, калі прыязджаюць чысціць комін, а там — гняздо шэршняў у дымаходзе.

— Уяўляеце, што будзе, калі ў такой печы запаліць? Як свечка зоймецца! Вось і

даводзіцца нам ад іх пазбаўляцца, бо выселіць наскомых не можа нават участковы, — смяюцца яны. — Часам і птушкі гнёзды ў дымаходзе робяць, так што не сумна.

Хлопцы кажуць, што работа ім падабаецца.

— Ты паўсюдна ездзіш, сустракаешся з новымі людзьмі, бачыш, як яны жывуць, як паміж сабой камунікуюць. Штораз заўважаем нешта новае, — тлумачыць Ян.

Сёлета яны плануецца пашырыць фронт работ ужо на ўсю Беларусь. Яно і не дзіва: камінары — спецыялісты штучныя. На ўсю краіну хіба пару дзясяткаў набярэцца тых, хто і печ складзе, і пасля чысціць яе будзе. Печнікі найчасцей робяць толькі сваю справу, а абслугоўванне — не іх турбота, гавораць хлопцы.

Камінарамі яны сталі, лічы, выпадкова. Проста адзін з сяброў пазваніў па аб'яве ў пошуках работы, а пасля і астатнія падцягнуліся. Вучыліся справе літаральна на печках: глядзелі, слухалі, шукалі інфармацыю ў інтэрнэце. Ян па адукацыі, між іншым, арганом, а Саша —

будаўнік, і паміж сабой яны браты.

«ЗІМНІК», ГАЗЕТА І КАФЛЯ

Пакулі камінары чысцілі ды грукалі, з печы то кавалак цагляны высокочаў, то шкловаты шматок...

— Колькі ў вас «добра» ўсялякага тут, — прыгаворвалі майстры, з сілай расоўваючы ёршык усё далей па унутраным лабірынце печы. — І гэта толькі ў каналах, а не ў самой печы.

Карацей, генеральную ўборку «сэрца дома» майстры зрабілі цалкам: пачысцілі і коміны, і абедзве печы. Хлопцы, дарэчы, прыехалі з прамысловым пыласосам, так што пасля работы ў хаце дым каромыслам не стаў. Хоць бруд назбіраўся паўтара вядра, але гэта, кажуць яны, зусім не шмат.

— Наш рэкорд па брудзе з адной печы — два мякі з-пад цукру, — гаворыць Ян. — Там столькі ўсяго было, нават венік у дымаходзе!.. А самае крыўднае, што гэту печ налета гаспадары збіраліся перааробляць, і проста чысцілі

перад зімой, бо бабулі было халадна ў хаце.

Чым таўсцейшы слой попелу, што асядае на сценках каналаў, тым сапраўды марудней нагрэецца печ. А ў пачышчаным дымаходзе цяга большая, і, адпаведна, тэмпература, значыць, цагляны ў печы хутчэй нагрэюцца і аддаюць цяпло ў памяшканне, тлумачыць майстры. Каб давесці адну печ да ладу, ім трэба гадзіна-паўтары.

А вось правяраюць вынік сваёй працы камінары... з дапамогай газеты. Аказваецца, у яе настолькі вялікія цеплавя здольнасці, што яна імгненна нагрэвае паветра ў трубах. Калі сталяць у печы дзве-тры шукі, паветра ўнутры адразу стане такім гарачым, што руку не ўсунеш.

— Цягне добра — значыць, каналы чыстыя, прагрэтыя. Толькі попел пазней дастанеце, як астыне, бо ён зараз як вуголь. А сталіні ж толькі некалькі газет, — канстатуе Павел, які прагравае такім чынам каналы ў печы і сочыць, як паводзіць сябе агонь. — Цяпер яшчэ правярм, як «зімнік» працуе.

«Зімнік» — гэта ляжанка, ад якой я не наважылася адмовіцца, калі пераароблялі печ, робячы яе фактычна плітой на дрвах. Затое кафля на ляжанцы нагрэваецца, і на ёй цёгла ды ўтульна. Апошнія два месяцы мама падсушвае на ёй дровы, перад тым як падпальваць печ, бо заказанае ў лістападзе паліва аказалася проста «сыромляй», і каб прапаліць хату, друў трэба ўтраць больш, чым звычайна. Так што на ўласным досведзе пераканаліся, што дровы трэба рыхтаваць усё ж летам.

У другой печы ў нас якраз не зроблены лючкі, таму камінарам прыйшлося вымаць кафліну і праз гэтую адтуліну чысціць каналы. На такія выпадкі майстры воззяць з сабой і цэглу, і запасныя цагляны, і кафліны. Пасля чысткі не толькі ўсё назад вярнулі, але яшчэ і вакол дзверэй грубкі шычы цэглай прызавалі. Яны з часам трэскаюцца, бо праз высокую тэмпературу моцна нагрэваецца і пашыраецца метал дзверцаў. З такіх расколін таксама можа ісці дым на хату, таму за станам вакол дзверэй топкі варта сачыць. Можна, дарэчы, замазваць іх не глінай, а сучаснымі тэрмаўстойлівымі замазкамі, хоць гліна ўжо правярана часам.

Працу камінараў мама ўжо ацаніла. Печ цяпер нагрэваецца хутчэй, і дымам не капрыціць.

Ірына СІДАРОК,
фота аўтара.

кі ці шэршні. Як правільна абыходзіцца з печчу, каб яна добра нагрэвала хату, расказалі камінары, якія абслугоўваюць Гродзенскую, Мінскую і Брэсцкую вобласці.

Многія ўяўляюць, што камінар, каб пачысціць комін, абавязкова палезе на страху і адтулі будзе засоўваць у трубу ёршык. Аказалася, наадварот: прылада засоўваецца ў трубку і па каналам уздымаецца на самы верх так, што кончык ёршыка тырчыць з трубы. Пачысціць печ — справа даволі адмысловая, бо не існуе стандартнай схемы яе пабудовы, але ж прынцып адзін, таму, набіўшы руку, спраўляецеся з любоў. Вядома, калі печ не закінулі канчаткова, сцвярджаюць майстры.

— Калі канструкцыя печы простая і ў ёй няма мудрагелістых каналаў для дыму, то можна чысціць

там, — кажа Ян. — Сажа назіпаваецца нават на юшцы, і яе становіцца цяжка адчыняць і зачыняць.

Акурат у гэты час менавіта юшкі ён і чысціў, бо тая сапраўды ўжо амаль не рухалася з месца і зачыніць яе было цяжка. На паверхні блішчэла тая самая чорная смала. Тут «дапамаглі» яшчэ і ападкі, якія трапляюць у трубу, таму майстры (іх прыехала трое) параілі зрабіць над ёй на страхе казырок.

— Бывае, прыходзіцца чысціць комін і звонку, бо дымаход робяць не па прамой ад печы, а выводзяць убок, ствараючы такім чынам дадатковы вузел, які нагадвае ад печы, а выводзяць убок, ствараючы такім чынам дадатковы вузел, які нагадвае прыступку. І якраз у гэтым месцы дымаход часта забіваецца, — дадае Саша. — На наўнаасць птушчых гнёздаў на вока не правяршыш. Трэба са страхі ёршык апускаць праз трубу.

Здарэнні

У Смаргонскім раёне пры пажары ў прыватным доме загінула 101-гадовай жанчыны, паведамлілі ў Гродзенскім абласным упраўленні МНС.

Уначы 13 студзеня работніца чыгуначнай станцыі звярнула ўвагу на клубы дыму ў аграпарку Залесе. Яна паведала аб пажары ратавальнікам і паспыхалася на дапамогу.

«Жанчына і аднавясковец выбілі дзверы палаючага жылля, убачылі гаспадыню, якая ляжала на падлозе ў калідоры, і вынеслі яе на свежае паветра. Урач бригады хуткай медыцынскай дапамогі канстатаваў смерць 101-гадовай жанчыны», — расказалі ў МНС.

Падраздзяленні МНС ліквідавалі адкрытае гарэнне драўлянага жылля. Пажарам знішчаны

дах, перакрыцце, пашкодзана маёмасць і сцены жылля. Меркаваная прычына пажару — выпадзенне вуглёў з печы.

Высветлілася, што жанчына жыла адна. Штодня да яе заходзіў пляменнік і аказваў дапамогу па хаце.

«У маразы павялічваецца колькасць так званых плянчых пажараў. Таму нагадваем, што паліць у печы рэкамендуецца два-тры

разы на дзень не больш як па паўтары гадзіны. Гэта дасць магчымасць забягнуць яе перакалу. Абавязкова кантралюйце працэс да поўнага згарання дрoў», — нагадалі ў МНС.

Ратавальнікі таксама раіць удзяліць увагу сваякам і знаёмым, якія з-за ўзросту або фізічных асаблівасцяў не ў стане паклапаціцца аб уласнай бяспецы.

ВУГЛІ ВЫПАЛІ З ПЕЧЫ...

«ПРАЦАВАЦЬ «24/7» НЕСКЛАДАНА, КАЛІ РАБОТА ЦІКАВАЯ»

Бажэна Ярэміч пераканана, што поспех прыходзіць толькі да мэтанакіраваных, а ўласны стыль важнейшы за любыя трэнды

З кіраўніком найстарэйшай у Беларусі і найбольш вядомай мадэльнай школы з уласным мадэльным агенствам размаўляем аб тым, ці лёгка быць дырэктарам у 22 гады, аб блізкім юбілеі Нацыянальнай школы прыгажосці, новых праектах і складніках поспеху.

«МАЯ РУХАЛЬНАЯ СІЛА — ЦІКАВАСЦЬ»

— Бажэна Віктараўна, калі вам прапанавалі ўзначаліць такую сур'ёзную структуру, як Нацыянальная школа прыгажосці, ці быў момант няўпэўненасці, сумневаў?

— Так, хвалявалася, што магу не справіцца. Дырэктар у адказе за свой калектыў — а ў Нацыянальнай школе прыгажосці гэта амаль 50 чалавек. Плюс педагогі, якія выкладаюць па дагаворах падраду. Усё гэта творчыя людзі, рознага ўзросту і з рознымі характарамі. І як кіраўнік я за кожнага з іх адказваю — за ўзровень іх дэбярэў, за камфортную псіхалагічную атмасферу, у якой яны павіны працаваць. Ад рашэнняў кіраўніка залежаць і лёс школы, і лёсы людзей — гэты момант хваляваў мяне больш за ўсё. Акрамя таго, Нацыянальная школа прыгажосці выбудоўвае партнёрска адносіны з многімі сур'ёзнымі структурамі, прадпрыемствамі і арганізацыямі — а значыць, дырэктар павінен валодаць высокім узроўнем эканамічных і юрыдычных ведаў. Я разумела: важна, каб ні майго маладога для кіраўніка ўзросту, ні майго пакуль недастатковага вопыту ніхто не адчуў. І яшчэ я не была ўпэўнена, што калектыў мяне прыме — зноў жа, з-за майго ўзросту. Не ведала, як на мае прызначэнне адраагуюць людзі. Але калектыў прыняў вельмі добра, мы хутка наладзілі працоўны працэс і нават, можна сказаць, пасябравалі.

— На ваш погляд, што дапамагае дасягненню поспеху ў прафесіі і кар'еры? Што павінна быць перш за ўсё: мэтанакіраванасць, вера ў сябе, умненне баяцка адказнасці і працаваць 24 гадзіны ў суткі?

— Мой асабісты сакрэт поспеху ў любой справе, які адкрыла для сябе яшчэ ў дзяцінстве, — гэта ўменне вучыцца. Я заўсёды шмат вучылася, шмат працавала і імкнулася развівацца. Мне важна, каб кожная хвілінка жыцця была праведзена з карысцю. Яшчэ са старшых класаў, не кажучы ўжо пра студэнцкія гады, паралельна вывучала замежныя мовы, наведвала мноства розных курсаў, не звязаных, дарэчы, з б'юці-сферай. Праўда, я ўдзельнічала ў конкурсах прыгажосці, але з мадэльным бізнесам да ндаўняга часу не сутыкалася. Так што тут мне яшчэ шмат часу даводзіцца вучыцца. Але гэта добра: я люблю пазнаваць новае і заўсёды хацела прыносіць карысць сваёй краіне, грамадству, людзям. Безумоўна, для поспеху вельмі важная мэтанакіраванасць — калі чалавек ведае, чаго хоча, і ў яго ёсць план на перспектыву, на найбліжэйшыя 5–10 гадоў. Тады вашы планы абавязкова рэалізуюцца. Можна, не зусім так, як вы бачылі гэта першапачаткова.

Але жыццё, або Бог (я веруючы чалавек), заўсёды дапамагае тым, хто сам імкнецца да сваіх мэт. Зразумела, канкрэтнай мэты стаць дырэктарам Нацыянальнай школы прыгажосці я перад сабой не ставіла, хоць мне заўсёды была цікавая б'юці-сфера. Гэтак жа, як навуковы і практычны аспекты юрыспрудэнцыі (па адукацыі я юрыст, скончыла Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт і зараз займаюся ў тым ліку навукай). Мне вельмі многае цікава, мая рухальная сіла па жыцці — цікакасць. І ў Нацыянальнай школе прыгажосці я змагла злучыць усё свае інтарэсы ў адзінае цэлае. Лічыцца, што для прафесійных дасягненняў і кар'ернага росту трэба ўмець працаваць «24/7», і гэта так. І не так складана, калі вам цікава.

Яшчэ адна, як мне здаецца, ключавая якасць для дасягнення поспеху ў жыцці — умненне ніколі не здавацца. Так мяне выхоўвалі бацькі. Я стараюся ставіць высокую планку і рабіць усё магчымае, каб дасягнуць пастаўленых мэт. Каб потым я магла шчыра сказаць сабой сабе: зрабіла ўсё магчымае. Калі сказаць гэтага аб'ектыўна ты не можаш — значыць, не дапрацавала. І ніякія нешанцаванні або збег абставін тут ні пры чым.

— Вы былі самым маладым удзельнікам дзяржаўнай камісіі, якая працавала над падрыхтоўкай праекта новай рэдакцыі Канстытуцыі. Раскажыце, калі ласка, аб вашай рабоце ў Канстытуцыйнай камісіі — наколькі складаным для вас быў гэты жыццёвы этап?

— Гэта велізарная адказнасць, і, зразумела, я гэта ўсведамляла. Спачатку, даведаўшыся аб тым, што ўвайшла ў склад Канстытуцыйнай камісіі, я (можа быць, з прычыны ўзросту) адчула гонар. Але потым гэта «Вау!» змянілася разуменнем: усё, што камісія, і я ў тым ліку, уясе ў гэты дакумент, паўплывае на жыццё грамадства і на будучыню краіны. Канстытуцыя — Асноўны Закон дзяржавы, ён прымаецца не на год і не на два, а на вельмі доўгачасовую перспектыву. Ён вызначае і лёс краіны, і лёс людзей. Адчуваць такую адказнасць, прызнаюся, няпроста. Але без гэтага ўсведамлення працаваць над такім дакументам нельга. Калі праходзіць пасяджэнні, кожны член Канстытуцыйнай камісіі выказваў сваё меркаванне па кожным артыкуле, папраўцы, слову. Не было такога, каб хтосьці сядзеў, маўчаў,

ківаў галавой. Ты павінен выказаць і пацвердзіць сваё меркаванне юрыдычна выверанай аргументацыяй — гэта значыць, удзел у кожным пасяджэнні патрабаваў высокага ўзроўню падрыхтоўкі. Акрамя таго, кожны павінен быў данесці да камісіі меркаванне тых людзей, якія за ім стаяць. За мной стаяла пэўнае маладзёжнае асяроддзе — моладзь БРСМ, іншыя маладыя людзі, якія выказваліся на дыялогавых пляцоўках. І я абавязана была данесці іх меркаванне да членаў камісіі, зрабіць так, каб выказаныя імі прапановы былі прыняты да ўвагі.

«АМАЛЬ ЗАЎСЁДЫ ХАДЖУ НА АБЦСАХ»

— Гэты год для Нацыянальнай школы прыгажосці юбілейны — установа спайняецца 25 гадоў. Раскажыце аб новых праектах, якія будуць рэалізаваны, і ў чым аб тых напрамках, у якіх будзе развівацца школа прыгажосці.

— Самая першая ідэя, якую я пачала рэалізоўваць адразу, прышоўшы на гэтую пасаду, — стварыць прадстаўніцтва Нацыянальнай школы прыгажосці ў рэгіёнах. Справа ў тым, што да нас паступае вельмі шмат званкоў: людзі кажуць, што хочучы вучыцца мадэлінгу і асновам стылю, удзельнічаць у фэшн-меропрыемствах і быць датычнымі да ўсяго, што робіць школа прыгажосці. Але пакуль гэтая работа вядзецца толькі ў Мінску. Таму мы вырашылі пашырацца. І ўжо ў красавіку будзе адкрыта першае аддзяленне Нацыянальнай школы прыгажосці ў г. п. Воранава маёй роднай Гродзенскай вобласці. Гэты першы крок пакажа, наколькі праект будзе працаваць з эканамічнага пункту гледжання, ці будзе дастаткова цікавае для людзей і наколькі актыўна мы здольны развіваць такія аддзяленні ў далейшым. Нацыянальная школа прыгажосці — гэта, зразумела, пэўны ўзровень і статус, таму мы дэтальна прадумалі ўсе пытанні, звязаныя з падборам выкладчыкаў у рэгіёнах, іх стажыроўкай у Нацыянальнай школе прыгажосці ў Мінску і нашым куратарствам рэгіянальных аддзяленняў.

Яшчэ адзін найважнейшы кірунак работы школы на найбліжэйшую перспектыву — дабрачынныя праекты. Гэты напрамак асабліва важны асабіста для мяне. Я займалася валанцёрствам яшчэ ва ўніверсітэце і пераканана: мы павінны рабіць усё, што можам, для людзей, якім па нейкіх прычынах зараз больш складана, чым нам. Напрыклад, сумесна з БРСМ мы прыступаем да рэалізацыі інклюзіўнага праекта для дзяцей з асаблівацімі развіццямі. Выхаванцы карэжыяжных цэнтраў Гродзеншчыны і Мінска прымуць удзел у нашым модным паказе. Спецыяльна для іх цяпер дызайнеры ствараюць калекцыі. Гэта малая і падлеткі з захворваннямі апорна-рухальнага апарату, парушэннямі слыху і зроку, захворваннямі аўтычнага спектра. Наша мэта — паказаць, што такія дзеці нічым не адрозніваюцца ад сваіх аднагодкаў, у іх тая ж мары і жаданні, яны таксама адчуваюць атмасферу свята і маюць патрэбу ў радасці і станоўчых эмоцыях.

Трэці найважнейшы для Нацыянальнай школы прыгажосці напра-

мак — міжнароднае супрацоўніцтва. Зараз мы рэалізоўваем праект з італьянскімі дызайнерамі, пашыраем узаемадзеянне з расійскімі партнёрамі, вядуцца перагаворы з латвійскім мадэльным агенствам. Нам ёсць з чым выходзіць на міжнародную арэну, Беларусь можа ганарыцца і сваімі дызайнерамі, і прыгажосцю дзясчат-мадэляў.

— Тады асабістае пытанне: творчасць якіх беларускіх дызайнераў блізка я не пасярэдна вам?

— Калі казаць аб аксесуарах, я прыхільніца беларускага бранда Makey. У мяне практычна ўсё, што датычыцца сумак і галантарэ, ад гэтага бранда. Люблю брэнд адзення «Ежевика», падабаецца тое, што робіць брэнд Garsonnier. Мне па душы і Elema, і калекцыі Цэнтра моды, але часам я апранаюся і ў масмаркеце. Дызайнерска суценкі абіраю толькі на вельмі статусныя мерапрыемствы. Напрыклад, цяпер з нашым мастаком-стылістам, дызайнерам Надзеяй Лунёвай будуць сабе суценку для ўрачыстых мерапрыемстваў, прысвечаных 25-годдзю школы прыгажосці. А ў паўсядзённым жыцці, пераканана, стыльна выглядаць — гэта не заўсёды пра цану адзення. Хутчэй пра ўласны стыль. Ён павінен быць сугучны вашаму ўнутранаму «Я», ісці ад душы. Напрыклад, мя-

чынках якасці сапраўднай лэдзі, а ў хлопчыках — мужнасць. Ужо ў далейшым, калі нашы вучні, пасталеўшы, становяцца прафесійнымі мадэлямі, яны, безумоўна, сутыкаюцца з канкурэнцыяй. Мадэлінг, сапраўды, — вельмі канкурэнтнае асяроддзе, але канкурэнцыя ёсць усюды. У любой сферы дзейнасці трэба быць гатовым, што хтосьці будзе лепшы за цябе, трэба развівацца і працаваць над сабой. Мне здаецца, разуменне гэтай ісціны выхоўвае характар і робіць чалавека больш адаптаваным да жыцця.

— Ёсць у Нацыянальнай школы прыгажосці і групы для жанчын і мужчын старэйшага ўзросту? Чаму галоўнаму вы як кіраўнік школы хацелі б навучыць беларускіх жанчын больш сталага ўзросту?

— Шчыра кажучы, я не адчуваю, што маю права некага вучыць: мне самой яшчэ шмат часу трэба вучыцца. Ну, а калі казаць пра тое, што мне хацелася б данесці да нашых цудоўных жанчын старэйшага ўзросту... Перш за ўсё, ідэя стварэння «дарослых» груп з'явілася, калі мамы і бабулі нашых вучняў сталі звартацца па параду да выкладчыкаў. Аказалася, далёка не ўсе жанчыны ўмеюць наносіць макіяж, рабіць прычоскі, не кажучы ўжо пра ўласны стыль. І многія хо-

не цяжка пераапрацаваць у спартыўнае. Я аддаю перавагу дзелавому стылю. І амаль заўсёды хаджу на абцасы. Не трэба падладжвацца пад трэнды — яны далёка не ўсім да твару.

«ПРЫГАЖОСЦЬ — ГЭТА НЕ ПРА ЎЗРОСТ»

— Школа прыгажосці працуе з усімі юнымі будучымі мадэлямі. Што яна можа даць дзіццяці? Многія бацькі з асцярогай ставяцца да дзіцячага мадэлінгу, лічаць, што настолькі канкурэнтнае асяроддзе можа пашкодзіць дзіцячым псіхіцы...

— Самым малодшым нашым вучням тры гады. Але вучоба ў нас не абмяжоўваецца толькі навучаннем прыгожа хадзіць па под'юм. У школе прыгажосці выкладаюцца многія дысцыпліны (зразумела, для малых — у лайт-варыянце). Акрамя дэфіле, гэта і асновы макіяжу, і асновы стылю, і культура харчавання, і этыкет. Хваляванні бацькоў зразумельны, але ў нас няма ніякага ціску: мы не ствараем канкурэнтны паміж дзецьмі. Наадварот, стараемся з'яднаць дзіцячыя групы ў адзіны калектыў, развіць у дзяс-

чучу навучыцца. А мы маем магчымасць даць ім гэтыя веды. Плюс удзел нашых вучняў старэйшага ўзросту ў модных паказах — гэта вельмі важная, на мой погляд, праца (у тым ліку і калі ўзяць псіхалагічны аспект). Беларускам сталага ўзросту часам не хапае разнаволенасці, усведамлення, якія яны прыгажуні. Затое ёсць стэрэатып, што мама павінна-павінна-павінна сваёй сям'і і сваім дзецьмі. Але дзеці вырастаюць, з выходам на пенсію прафесійныя задачы застаюцца ў мінулым — і... жанчыне здаецца, што жыццё скончана. Між тым на самай справе менавіта гэты перыяд трэба прысвяціць сабе любімай. У мяне перад вачыма ёсць цудоўны прыклад — вучаніца Нацыянальнай школы прыгажосці, адна з самых старэйшых мадэляў Беларусі. Ёй за 70, але яна выглядае неперадавальна: стыльная і яркая, на яе хочацца арыентавацца. Не трэба баяцца «апранацца не па ўзросце», не трэба забывацца пра сябе, таму што «гады бруць сваё». Кожная з нас можа і павінна быць прыгожай у любым узросце. Гэта я і хачу данесці да нашых жанчын.

Аляксандра АНЦЭЛІВІЧ,
Фота Аліны МАЗАВЕЦ.

Жырандоля

Наш культурны асяродак

Выпуск № 46 (572)

Роман ВаніТА

Уладзімір СЛАБОДЧЫКАЎ:

«Калі лічыш сябе беларускім мастаком, то трэба ведаць гісторыю сваёй краіны»

Вядомы беларускі скульптар, загадчык кафедры скульптуры Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў, уладальнік шматлікіх узнагарод Уладзімір Слабодчыкаў у мінулым годзе атрымаў яшчэ дзве знаковыя ўзнагароды — плацінавы медаль ад Французскага акадэмічнага таварыства мастацтва, навук і літаратуры і званне «Народны мастак Беларусі». Уладзімір Іванавіч больш за 30 гадоў працуе ў акадэміі, за гэты час падрыхтаваў мноства таленавітых мастакоў. Наша сустрэча з ім прайшла ў яго майстэрні, дзе скульптар паказвае свае работы. Мы пагутарылі пра сучаснае мастацтва, настаўніцтва, пра тое, як знайсці сваё месца ў творчасці і пра многае іншае.

— Раскажыце, калі ласка, пра ваш шлях да настаўніцтва?

— Я нарадзіўся ў сямі сельскіх настаўнікаў. Толькі надыходзіў вучэбны год — бацькі расказвалі пра школьніцкае, пра тое, якія ўрокі будзе вучыць. І я, як усе дзеці, убіраў усё, што казалі дарослыя, няхай і несвядома. На 6-м курсе інстытута мяне запрасілі выкладаць у гімназію-каледж мастацтваў імя І. В. Ахрэмчыка. Адрэцаваў паўгода, а потым, пасля заканчэння інстытута, мяне туды адправілі настаўнікам, і я застаўся амаль на 15 гадоў у гэтай самай вядомай школе па падрыхтоўцы мастакоў і музыकाў.

— Ці запатрабавана сёння прафесія скульптара, ці шмат абітурыентаў паступае?

— Скульптура запатрабавана. Пастаянна ствараюцца скульптурныя кампазіцыі, помнікі, асабліва шмат вобразаў гістарычнага кірунку — таму што мы ўвесь час адкрываем нашы мінулае, гісторыю. Таму важнай для сябе лічу копію працу над скульптурнай мастака Ваньковіча. У апошнія гады конкурс на спецыяльнасць ёсць, тым больш усяго ў нас шчыра бюджэтныя месцаў. Няшмат, але для нашай невялікай краіны гэтага дастаткова.

— Як пасля ўладкоўвання студэнты?

— Яны абавязаны адпрацаваць два гады пасля заканчэння акадэміі. Пешку размеркаваныя кладзецца на загадчыка кафедры і на педагогаў. Асноўная маса хоча застацца ў Мінску, і, вядома, гэта праблема. Таму што Мінску ў нейкай меры хапае кіпучага мастацкага жыцця, а правільныя пакуты ад недахопу скульптараў. Амаль усе нашы выпускнікі пасля размеркавання працуюць на спецыяльнасці. Але вярта памятаць: паступленне не гарантуе, што ты будзеш да канца жыцця займацца скульптурай, гэта толькі пачатковая форма ўваходжання ў жыццё мастака. Складана знайсці сябе ў мастацтва. Але я вельмі рады, што ў краіне ёсць акадэмія — людзі мастацтва

ствараюць прыгожае, робяць наша жыццё больш эмацыянальным, разнастайным. А хто будзе мастаком вялікім ці малым — не так важна.

— Ці заўсёды хапае густу маладым, якія выраслі ў свеце масавага мастацтва?

— Думаю, гадоўна задача мастацкай школы — фарміраванне густу. Таму што можна навучыць тэхнічным дзеяннем — маляваць, ляпіць, пісаць фарбамі, але калі няма сфарміраванага густу, то, вядома, гэта бескарысна. Падчас заняткаў са студэнтамі мы пастаянна гаворым аб работах мастакоў, аб сучаснай скульптуры, аб тым, як адрозніць банальнасць ад геніяльнасці, знайсці штампы. Калі я вучыўся ў інстытуце — былі толькі кнігі па гісторыі мастацтваў, дакументальныя фільмы і наведаныя музеі. Цяпер ёсць інтэрнэт, шмат даступнай інфармацыі, больш магчымасцяў развіцця густу.

— Як прывіць студэнту любові да беларускай культуры? Бо пра работу скульптараў пасля будучы трансліравацца нейкія культурныя кадры.

— Сапраўдны мастак не можа ствараць работы за межамі сваёй культуры, таму што ён вырас у гэтым. Толькі трэба умець адчуць, убачыць свет праз прызму народнага мастацтва. Армянскі мастак Сар'ян пісаў такімі фарбамі, якія, напрыклад, беларускі мастак не выкарыстаў бы. Таму што яго атачаў зусім іншы пейзаж. Абраныя ім фарбы, каларыт — гэта армянская гама. У нас іншая гама — больш спакойныя пейзажы і колеравыя раэжні, гэта, напрыклад, відыца па жывапісе Бяляніцкага-Бірулі. Я думаю, што паступова, у працэсе развіцця мастака, гэты культурны пласт пераходзіць у падсвядомасць. Калі лічыш сябе беларускім мастаком, то трэба ведаць гісторыю сваёй краіны, трэба прапаноўваць яе глядачу. Мы абавязаны пакінуць след у сваёй доме, вывучаючы і прапагандаючы беларускае мастацтва.

— Як узнікла праект «Памінальны вянкі» у Равенсбруку, чым натхніліся?

— Гэта мемарыяльны знак у памяць аб жаночым канцлагеры, дзе загінула больш за 2000 жанчын з Беларусі. Не хацелася рабіць банальны варыянт, таму было прыдуманна канстатаваць гэтую трагедыю праз цяжкія вянкі. Скульптура складаецца з паловы цяжкіх вянкі і паловы вянкі, сплеченага з аголеных жаночых целаў. Цяжкія вянкі азначае трагедыю, боль, прыніжэнне... Жаночае цела — сімвал жыцця, але яго нібыта ахоплена полымем.

— Ці часта бывае, што нехта пачынае як мастак, а пасля займаецца скульптурай, і наадварот? Як мы памятаем, Васіль Быкаў, напрыклад, скончыў аддзяленне скульптуры, а потым стаў пісьменнікам.

— Прыкладу шмат, дапусцім, Віктар Шматаў: ён быў жывапісцам, але потым стаў займацца мастацтвазнаўствам. Адам Глобус, які пачынаў як мастак, а цяпер яшчэ і пісьменнік. Я вельмі люблю чытаць лісты Рэліна, Несцерава, успаміны Каровіна, напісана вельмі цікава, таленавіта. Думаю, калі ў мастака адраецца фарбы — ён прыдумвае, як яшчэ знайсці сябе ў творчасці.

— А з чого наогул пачаўся ваш шлях скульптара? Якая была ваша першая работа?

— Мой бацька добра рабіў копіі карцін, напрыклад, «Раніца ў сасновым бары», «Тры багатыры», «Партрэт Пушкіна». А яшчэ ў 1-2 класах настаўнік сказаў, што мне трэба звярнуць увагу на мастацтва. І я памятаю, як упершыню ўзяў у рукі пластылін, мне так падабалася, у мяне усё атрымлівалася. Зараз успамінаю сваю першую працу ў інстытуце... Я ж не атрымаў класічнай адукацыі, не быў у спецыяльным вучылішчы. Я прастыя лопец з вясковай школы, і ў мяне атрымалася паступіць. Дык вось, мая першая работа ў ін-

стытуце — «Дон Кіхот». У нас была практыка, з курс, ліццё ў метале. Атрымалася так, што мой «Дон Кіхот» вельмі спадабаўся выкладчыкам кафедры, пайшоў у фонд нашай акадэміі, а потым я зрабіў копію — гіпсавая скульптура засталася ў акадэміі, а сабе я ўзяў бронзавую. І бронзавая трапіла на выставу ў Польшчы, гэта былі 70-я гады. На той момант такое было неймаверна — каб студэнцкая работа трапіла туды! А потым, пасля заканчэння інстытута, група мастацтвазнаўцаў з Траццякоўскай галерэі наведала маю майстэрню, работа ім так спадабалася, што яны яе прапанавалі закупаць для Траццякоўскай. Зразумейце, для мастака вельмі важна, калі скульптуры трапляюць у калекцыі музеяў, у гэты момант мастак набывае ўжо іншы статус. Мне было 26–27 гадоў, калі мая работа была ўжо ў Траццякоўскай галерэі, а я яе зрабіў, калі мне было 18–19 гадоў. Я часта прыводжу гэты прыклад студэнтам, таму што варта заўсёды верыць у сябе.

— Што трэба, каб быць мастаком?

— Вялікая любові да мастацтва, веды. Калі Бог даў дар — можна гэты дар удасканаліваць, а можна страціць. Дапамагаць дар будзе толькі тым, хто працуе. І, вядома, мастаку патрэбны сумневы. Сумневы — рухавік прагрэсу. Калі чалавек упэўнены — ён непахісны, думае, што усё ведае. Гэта няправільна. Сумневы заўсёды спараджаюць розныя выхадзі з праблем.

— Ці ёсць у вас любімая праца, якую вы назвалі б працай усяго жыцця?

— Дапусцім, у вас пяць дзяцей, якое дзіця самае лепшае, каго вы больш любіце? Такого няма. Мне здаецца, шчасце — гэта калі ў цябе няма любімых, бо іншыя пакрыўдзілі! Я стараюся аддаваць усё, што ў мяне ёсць, кожнай рабоце.

— Адна з цэнтральных тэм вашай творчасці — «Чалавек як філасофская катэгорыя». Чаму?

— Я люблю ляпіць не проста рэальны вобраз чалавека, фатаграфічны. Мне цікавіць унутраны свет. Бо чалавек разнастайны, ён згустак эмоцый, ведаў, магчымасцяў. Да таго ж я задаюся мноствам пытанняў. Хто мы? Што мы робім у гэтым свеце? Для чаго мы тут? Хто нас сюды закінуў? Якая наша функцыя? Куды мы рухаемся і навошта? І ў мастацтва ёсць адказы. І яны даволі відэаочныя. Думаю, раней мастацтва было лепшым, чым тое, што мы маем цяпер. Можна, паступова мы становімся робатамі, губляем адчуванне прыгожага, эмацыянальнага, прыходзім да правільнага, тэхнічнага, матэматычнага мыслення. Я разумю чалавека як Космас. Як сувязь паміж зямным і нябесным. Таму мае скульптуры маюць выцягнутыя формы. Трэба ісці далей акадэмічнай адукацыі.

— Пішучы, што ўлюбёным вамым матэрыялам з'яўляецца бронза...

— Я люблю розныя матэрыялы, напрыклад, алюміній. Мала хто з ім працуе, я яго знайшоў, адкрыў для сябе, гэта вельмі прыгожы матэрыял, у алюмініі адчуваецца нешта касмічнае.

— У чым заключаюцца праблемы сучаснага мастацтва?

— Сучаснае мастацтва пакутуе ад несвабоды выяўлення, гэта адчуваецца ўсюды: ёсць зашоранасць, штампы. Здавалася б, цяпер шмат свабоды, але гэта не так. Куды ні глянь — усюды гэтая праблема. Выдатна, калі мастак можа выказаць тое, што ён хоча. Але ў нас спрацоўвае самакантроль: гэтага не зраўнемоць, а ад гэтага падумаюць, што я звар'яцеў. І такія моманты вельмі абмяжоўваюць. Але праблема яшчэ ў самавыяўленні, паступова

сьходзіць сама школа, веданне формы, цяпер людзей больш цікавіць канцэптualaнае, ва ўсіх напрамках ідзе канкурэнцыйная ідэй. Акцыянізм, перформансы — гэта усё працуе на ідэю.

— Можаце распавесці якую-небудзь цікавую гісторыю, звязаную са стварэннем скульптуры?

— Напрыклад, «звон» для Светлагорска. Ён вялікі, патрэбна была бронза, а ў горадзе меўся фігуральны помнік, які ў свой час не паставілі, так што... пераплавалі тую скульптуру для маёй работы. Бронза ўсё вытрымае (смяецца). Яшчэ цікава, калі везлі гэты «звон» на платформе — ён зачэпаўся за правяды каля стадыёна «Дынама», ніяк не маглі яго перасунуць, а трэба было тэрмінова везці, таму што ў Светлагорску ўжо ўсе чакалі. У выніку прыехала міліцыя, пачалі разблытваць гэты «звон»... Увечце, работа едзе на платформе, усе глядзяць на скульптуру, а нас міліцыя вядзе. Мінск заканчваецца, нас перадаюць абласной міліцыі, потым сустракае гомельская міліцыя... Такая доўгая працэсія, гэта было незвычайна. Адкрыццё помніка — заўсёды прыёмна і хвалююча.

— Чаму хвалююча?

— Калі ты маленькую рэч узяў на выставу — можаш яе прыбраць, калі бачыш, што людзі крывацца ці сам адчуваеш шосьці не тое. А калі паставілі помнік — гэта усё, яго ўжо не прыбраць. Можна сказаць, паставіў сабе прысуд. Добры ці дрэнны — гэта як Бог даець.

— А ці часта вас разумеюць крытыкі?

— Вельмі рэдка, хоць гэта прыемныя людзі, мы з многімі знаёмым. Але ў іх аднак сустракаюцца штампы, неглыбокае асэнсаванне, часцей за ўсё «Ах, заслужаны мастак, значыць, добра...» і г. д. Свет па вялікім рахунку банальны: я бачу неба, ты таксама бачыш неба. Але калі ў табе ёсць нешта — ты убачыш больш, чым іншы чалавек. І вось гэты момант «крыху больш, чым іншы», вельмі важны для сучаснага мастацтва, таму што яно ўзбагачае агульную масу поглядаў, адкрывае новае. А быць лепшым ці горшым у вачыяваць крытыкаў — мяне гэта не цікавіць.

— А ці бывае так, што хтосьці глядзіць на вашу работу і бачыць у ёй нешта больш, акрамя таго, што ўкладвалі вы?

— У мяне была дыпломная работа, яе ацэньваў мастацтвазнаўца. Ён пачаў характарызаваць маю скульптуру і прывёў такія асэнсаванні, што я падумаў: «Божа мой, я, аказваецца, такі разумны! Падняў такія пласты!» Было ўсцешна.

Ангеліна ВАРАТЫНСКАЯ, фота аўтара.

КЛІМАТ-КАНТРОЛЬ, ІНКЛЮЗІЎНАСЦЬ І ТВОРЧАЯ СТУДЫЯ: ЧЫМ ЗДЗІВІЦЬ НОВЫ КОРПУС Нацыянальнага мастацкага музея

У Нацыянальным мастацкім музеі адкрыўся новы выставачны корпус, у якім будуць экспанавацца толькі часовае тэматычныя праекты. Знаходзіцца ён побач з галоўным, па адрасе Карла Маркса, 24. Экскурсію для «Звязды» правяла загадчыца сектара маркетынгу Святлана Варапай:

— У новым выставачным корпусе чатыры паверхі. На першым знаходзіцца крама і кафетэрыя, на другім размясціліся кабінеты навуковых супрацоўнікаў музея, відэазала і творчая студыя, якую ў далейшым плануем выкарыстоўваць для інклюзіўнай работы з дзецьмі і дарослымі. А трэці і чацвёрты паверхі адведзены пад экспазіцыі.

Ідэя стварэння музейнага комплексу ў межах аднаго квартала ў цэнтры горада з'явілася яшчэ на пачатку 2000-х. І вось паступова яна ажыццяўляецца. У планах —

перабудаванне галоўнага корпуса, каб зрабіць яго яшчэ больш камфортным для наведвальнікаў.

— Мы не спыняем развіццё музея. Разам з выставачным корпусам, па вуліцы Кірава адкрыліся новыя рэстаўрацыйныя майстэрні, а таксама наша навуковая бібліятэка, — адзначыла Святлана Варапай. — Наступны этап — рэканструкцыя і аднаўленне галоўнага корпуса. Фасад застанеца такім жа пазнавальным, а ўнутраную залу музея пераробяць, каб наведвальнікам і супрацоўнікам было больш зручна. Але паўтаруся: архітэктурную ідэю будынка мы абавязкова захаваем.

Адна з галоўных пераваг новага корпуса — асвятленне і клімат-кантроль. На тых паверхах, дзе экспануюцца карціны, няма вокнаў: прыроднае святло шкідзіць мастацкі творам. Менавіта таму ў будынку ўстаноўлены спецыяльныя лямпы, якія даюць прафесійнае асвятленне. Дзякуючы ім карціны быццам свецяць-

ца знутры, а творы, якія захоўваюцца пад шклом, не блікуюць. Святлана Варапай адзначыла, што праз новыя функцыі музея эфікацыя аб'ектаў адбылася ў поўнай ступені.

Яшчэ адна адметнасць новага корпуса, якую заўважыць кожны з наведвальнікаў, — магчымасць пазнаёміцца з рэстаўрацыйным працэсам дзякуючы часовай выставе:

— Цяпер на трэцім паверсе экспануюцца выратаваныя мастацкія каштоўнасці. Гэта творы, з якімі працавалі нашы мастакі-рэстаўратары. Побач з карцінамі знаходзяцца тлумачальныя эксплікацыі. Яны дэманструюць

і на першым паверсе новага корпуса.

Адметна, што нядаўна «Звязда» распавядала аб сацыяльна-інклюзіўным праекце «Карціны, якія ажылі». Ён дапамагае людзям з парушэннямі слыхавога апарата пазнаёміцца з творами мастацтва. Музей працягвае ствараць зручнае асяроддзе — маламобільныя наведвальнікі могуць бесперашкодна трапіць з новага выставачнага корпуса ў галоўны праз спецыяльны калідор. А галоўны ўваход корпуса абсталяваны спецыяльным пад'ёмнікам ды ліфтам. Але гэта далёка не ўсе новаўвядзенні, якімі могуць пахваліцца супрацоўнікі.

— Цяпер наша задача — зрабіць корпус на вуліцы Карла Маркса такім жа пазнавальным, як і галоўны. Каб ён таксама асацыяваўся з Нацыянальным мастацкім музеём, — дадала Святлана Варапай.

Арына КАРПОВІЧ.
Фота Аліны МАЗАВЕЦ.

першапачатковы стан карціны, а таксама паказваюць працэс аднаўлення твора, — распавяла Святлана Варапай.

Выставачны корпус Нацыянальнага мастацкага музея — гэта і творчая пляцоўка. У спецыяльнай студыі займаюцца школьныя групы. Майстар-класы і інтэрактыўныя заняткі право-

дзяць супрацоўнікі музея. Ёсць і зала з вялікім экранам, дзе будзе адбывацца адукацыйныя лекцыі і сустрэчы.

Пашырылася і крама музея. Калі раней прадукцыю можна было набыць у галоўным будынку, то цяпер наведвальнікі знойдуць спецыялізаваную літаратуру, сувенірную прадукцыю і нават адзенне

Таленты

АКАЎНТ У tikTok І ГАРЫ ПОТЭР ПА-БЕЛАРУСКУ

Як падтрымліваюць юных аўтараў

У Доме прэсы нядаўна адбылася сустрэча, прысвечаная пытанням падтрымкі юных літаратурных талентаў. Удзельнікі распавялі аб дзяржаўных і міжнародных конкурсах, а таксама падзяліліся меркаваннямі аб тым, як дапамагчы дзецям і моладзі раскрыць свой творчы патэнцыял. Першы намеснік старшыні Саюза пісьменнікаў Беларусі Алена СТЭЛЬМАХ адзначыла, што для пісьменнікаў асабліва важна, каб у літаратуры была пераемнасць пакаленняў:

— Мы бачым, як тэма патрыятызму вельмі хвалюе не толькі вядомых пісьменнікаў, але і юных аўтараў. Аб гэтым сведчаць тыя кнігі, якія выдаюцца ў нашай краіне. На прыкладзе конкурсу «Жывая класіка» можна ўбачыць, як дзеці ўмеюць размаўляць, аналізаваць творы і вершы менавіта на беларускай мове. І, што вельмі прыемна, з іх вуснаў мова гучыць актуальна, сучасна. Я зноў запрашаю ўсіх ахвотных да ўдзелу ў гэтым конкурсе. З новага года па-

чаўся чарговы творчы сезон. Таксама мне хочацца звярнуць увагу на конкурс, які праходзіць у межах Саюза-най дзяржавы. Ён мае назву «Мост сяброўства» і сёлета адбываецца ўжо пяты раз. Людзі прыязджаюць у Беларусь з розных куткоў Расіі — гэта вельмі ганарова, што нашыя таленты разам з сябрамі з Расіі на такім высокім узроўні могуць прадеманстраваць літаратурныя веды. У якасці і падтрымкі выдаецца альманах. Удзельнікі сустрэчы ад-

значылі, што моладзі неабходна своечасовая падтрымка і ўвага. І калі ў сталічных пісьменнікаў ёсць больш вялікая колькасць варыянтаў для прасоўвання сваіх твораў, то тыя, хто жывуць у невялікіх мястэчках і вёсках, могуць сутыкнуцца са складанасцямі. У дадзенай сітуацыі вырашальнай можа аказацца асоба настаўніка ці педагога, які дапаможа юнаму аўтару прасунуць свае творы ў газеты і часопісы.

— Каля дзесяці гадоў у Мінскім абласным саюзе пісьменнікаў выдаецца серыя «Мінскія маладыя галасы», — распавёў Уладзімір МАЗГО, намеснік старшыні Мінскага гарадскога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі. — Шмат з тых аўтараў, якія друкавалі творы ў гэтай

серыі, ужо сталі лаўрэатамі конкурсаў. Акрамя гэтага, не так даўно праходзіў творчы конкурс, прысвечаны Максіму Багдановічу. У ім прыняло ўдзел амаль 200 юных літаратараў з усёй Беларусі. Самыя лепшыя творы рэкамендаваны да друку ў часопісе «Маладосць», спадзяюся, што для юных творцаў гэта стане пэўным стымулам.

Зразумела, што ўдзел у конкурсах — важны этап для фарміравання творчай асобы. Але не менш важна, каб творы маладых аўтараў выдаваліся. Удзел у сустрэчы прынялі і супрацоўнікі беларускіх газет і часопісаў.

— Нагледзячы на тое, што наша мэтавая аўдыторыя усё ж такі дарослыя людзі, маладым аўтарам, якія да нас звяртаюцца, мы аказ-

ваем першасную ўвагу, — адзначыла Таццяна БАРАДУЛЯ, рэдактар аддзела пазіі і крытыкі газеты «Літаратура і мастацтва». — Увогуле, у іх работах ёсць такая асаблівасць, неверагодная колькасць любові, аптымістычнага позірку на жыццё — гэтым немагчыма не падзяліцца.

У сваю чаргу рэдактар аддзела часопіса «Бярозка» Ксенія СІТНІК дадала, што сувязь з моладдзю існуе:

— Наша работа з юнымі аўтарамі не абмяжоўваецца толькі друкаваным часопісам. Мы прэзентуем сябе ў сацыяльных сетках, з'явілася нават амбіцыйная мэта — стварыць акаўнт «Бярозкі» на платформе «ТікТок», якая вельмі папулярная сярод моладзі. З юнымі аўтарамі трэба размаўляць на адной мове,

быць бліжэй да іх. Таксама з гонарам хачу адзначыць яшчэ адну навіну: «Бярозка» пачынае сумесны праект з каналам «Культура» Беларускага радыё. Кожны месяц будзе выходзіць чытацкі клуб, дзе мы разам з беларускамоўнымі дзеткамі станем абмяркоўваць творы, якія іх цікавяць. У снежні выйдзе выпуск, прысвечаны кнізе «Гары Потэр і філасофскі камень» у перакладзе Алены Пятровіч.

Арына КАРПОВІЧ.

Извещение о проведении 03 февраля 2022 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результатов аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов);
- заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов);
- копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей);
- копию устава (для юридических лиц);
- копию платящего документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 010 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенный организатором торгов.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явилось только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платящих документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 03 февраля 2022 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 17.01.2022 по 01.02.2022 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефонам: (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Телефоны для справок:
(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

РЕЗУЛЬТАТЫ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «У Вас Двойня»

Организатор Рекламной игры: ООО «Атлант-М Технологии», с местом нахождения по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Боровлянский сельсовет, район деревни Боровая, дом 2, офисное помещение № 11, 3-й этаж, УНП 690670985, тел.: +375296770099

Рекламная игра называется: «У Вас Двойня».
Срок начала и окончания Рекламной игры, включая срок выдачи выигравшей и публикации результатов проведения Рекламной игры: с 31 мая 2021 г. по 21 января 2022 г.

Территория проведения Рекламной игры: интернет-магазины (Республика Беларусь) – kia.atlantm.by, vw.atlantm.by, mazda.atlantm.by, ford.atlantm.by, toyota.atlantm.by, lexus.atlantm.by, jaguar.atlantm.by, landrover.atlantm.by, geely.atlantm.by, atlantm.by.

Свидетельство № 3994 о государственной регистрации Рекламной игры, зарегистрированной 15 мая 2021 г., выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь.

В Рекламной игре приняло участие 36 (тридцать шесть) физических лиц.
Призовой фонд разыгран полностью.

Главный приз новой автомобиль Mazda CX-30 ACTIVE P1 2,0AT FWD стоимостью 65 860, 00 белорусских рублей и денежная сумма для уплаты подоходного налога в размере 9 818, 74 белорусских рублей (1 шт.) **выиграла Сидоренко Виолетта Андреевна (г. Минск).**

Телефон горячей линии по вопросам проведения Рекламной игры: +375 33 333 51 05.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Организатор	ИП Субботников И.В. – ликвидатор ООО «Кроличья хатка»
Продавец	ООО «Кроличья хатка», УНП 391079061
Форма аукциона	Торги проводятся в форме открытого аукциона
Дата, место и время проведения аукциона	Торги проводятся 28.01.2022 года. Начало аукциона – 15.00. Место проведения: г. Минск, ул. Киселева, д. 38, помещение 11
Контактные данные	тел. +37529 6669171, e-mail: igor_subb@mail.ru

Сведения о предмете торгов и начальной цене, ВУН.

Лот № 1. Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 225/С-19235. Наименование: зерносклад, назначение: здание специализированное сельскохозяйственного назначения, общая площадь 692,8 кв. м. – 29 212,00 руб.

Лот № 2. Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 225/С-19237. Наименование: зерноток, назначение: здание специализированное сельскохозяйственного назначения, общая площадь 354,7 кв. м. – 13 534,00 руб.

Лот № 3. Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 225/С-19236. Наименование: зернохранилище, назначение: здание специализированное сельскохозяйственного назначения, общая площадь 413,3 кв. м. – 15 544,00 руб.

Лот № 4. Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 225/С-19238. Наименование: мехмастерские, назначение: здание специализированное для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т. ч. автомобильные запчастные и газонаполнительные станции), общая площадь 406,4 кв. м. – 22 981,00 руб.

Лот № 5. Объект недвижимости: капитальное строение с инвентарным номером 225/С-19239. Наименование: навес, назначение: сооружение специализированное складов, хранилищ, общая площадь 854,1 кв. м. – 25 259,00 руб.

Продавец не является плательщиком НДС

Размер задатка, шаг торгов: 5 (пять) % от начальной цены предмета торгов по каждому лоту. Задаток перечисляется на расчетный счет ООО «Кроличья хатка»:
УНП 391079061, р/с BY30BAPRBV30124922300120000000 в ОАО «Белгоспромбанк», г. Минск, БИК BAPRBV2X. Сумма шага аукциона составляет 5 % от начальной цены предмета торгов.

Сроки и порядок приема заявок: заявления с необходимыми документами на участие в аукционе принимаются по адресу: 222304, Минская область, г. Молодечно, ул. Язена Дроздовича, д. 3, оф. 10 или на e-mail: igor_subb@mail.ru, в рабочие дни с 09.00 до 17.00 с 18 января 2022 года по 27 января 2022 года включительно.

Сведения о предмете торгов и порядок ознакомления с ними: вышеуказанные объекты находятся на территории ООО «Кроличья хатка» по адресу: Витебская обл., Докшицкий р-н, Бегомский с/с, 3, 3/1, 3/2, 4, 4/1. Ознакомление с предметами торгов можно по месту их нахождения с 09.00 до 17.00 в рабочие дни, предварительно согласовав время с организатором торгов по тел. +375296669171

Док-ты, необходимые для участия в торгах: к участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору аукциона в указанный в извещении срок заявление на участие в аукционе, копию свидетельства о регистрации.

Возмещение затрат: победителем торгов (претендентом на покупку) возмещаются фактические затраты, связанные с их организацией и проведением в размере 1 % от стоимости лота в течение 5 (пяти) дней со дня проведения торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) календарных дней после проведения аукциона.

Срок оплаты: не более 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

В случае если торги, проводимые в форме аукциона, признаны несостоявшимися, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов. Результаты торгов по конкретному предмету подлежат аннулированию организатором торгов в случаях, если победитель торгов уклоняется или отказывается от:
- подписания протокола и (или) договора, оформляемого по результатам торгов;
- возмещения затрат, связанных с организацией и проведением торгов;
- оплаты предмета торгов в соответствии с договором купли-продажи, но не позднее тридцати дней со дня проведения торгов;
- государственной регистрации договора купли-продажи предмета торгов.

В случае аннулирования результатов торгов по указанным основаниям внесенный победителем торгов задаток не возвращается, а включается в состав имущества продавца.

В отношении вышеуказанного имущества проводится первые повторные торги. Ранее публикация размещалась в газете «Звезда» № 199 (29568) за 15.10.2021 г. стр.

ДОПОЛНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ по объекту «Многokвартирный жилой дом с помещениями общественного назначения и подземным гаражом-стоянкой по ул. Гастелло», опубликованную в газете «Звезда» от 05.08.2021 № 148 (29517) с дополнением от 10.08.2021 № 151 (29520), от 02.10.2021 № 190 (29559), от 27.10.2021 № 207 (29576), от 13.11.2021 № 220 (29589), от 10.12.2021 г. № 239 (29608), от 29.12.2021 № 251 (29620)

Общество с ограниченной ответственностью «СИ-трейдинг» информирует привлекенных денежных средств граждан, включая индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, для долевого строительства жилых помещений в жилом доме по ул. Гастелло в городе Минске на коммерческой основе (без использования государственной поддержки и ограничения прибыли застройщика).

Информация о застройщике
Общество с ограниченной ответственностью «СИ-трейдинг» зарегистрировано решением Минского областного исполнительного комитета от 30 апреля 2003 г. № 318 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690237128.

Место нахождения: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, д. Копице, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, телефон/факс: +375 (17) 392-20-45(46), +375 (29) 333-55-66.

Режим работы: понедельник-пятница: с 09.00 до 17.00, выходные дни – суббота, воскресенье, обед: 13.00–14.00;
работа не производится в государственные праздники и праздничные дни.

Внеси в проектную декларацию, опубликованную в газете «Звезда» от 05.08.2021 № 148 (29517) следующие дополнения:

Сведения о количестве объектов долевого строительства (квартир), предлагаемых для заключения договоров, ценах на эти объекты долевого строительства и условиях их возможного изменения застройщиком в одностороннем порядке в жилом доме для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц и индивидуальных предпринимателей на коммерческой основе (без использования государственной поддержки и (или) ограничения прибыли застройщика) на дату опубликования проектной документации

1 (одна) однокомнатная квартира № 183 (проектный) общей площадью по проекту 67,4 кв. метров на 10-м этаже, 4 секции. Стоимость за 1 (один) кв. метр общей площади квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную 1700 долларов США при 100 %

оплате цены договора. При поэтапной оплате в установленном договором период с соответствующим графиком платежей составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную 1800 долларов США.

Подлежащая оплате сумма определяется в белорусских рублях по официальному курсу белорусского рубля к доллару США, установленному Национальным банком Республики Беларусь на день платежа, если иной курс или иная дата его определения не будет установлена соглашением сторон, путем подписания дополнительного соглашения к договору.

Оплата первоначального взноса осуществляется в течение 7 календарных дней со дня регистрации договора в местном исполнительном и распорядительном органе (если иной срок оплаты не будет установлен сторонами в договоре создания объекта долевого строительства), оставшаяся часть, в том числе при 100 % оплате цены договора, оплачивается в размере и сроки, установленные графиком платежей, являющимся приложением к договору создания объекта долевого строительства.

Прием и регистрация заявлений на заключение договора создания объекта долевого строительства осуществляется не ранее чем через 5 календарных дней после опубликования настоящей декларации в порядке очередности обращения по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, д. Копице, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, ООО «СИ-трейдинг». Если желающий принять участие в долевом строительстве в течение 5 календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и заблаговременно письменно не сообщил об уважительных причинах своей неявки (с предоставлением соответствующих документов), его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу. В таком случае застройщик оставляет за собой право заключить договор на завершенное жилое помещение с другим претендентом.

Ознакомьтесь с информацией об объекте долевого строительства и о ходе работ по строительству можно в отделе по работе с клиентами ООО «СИ-трейдинг», расположенном по адресу: Минский район, д. Копице, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, телефон/факс +375 (17) 392-20-45(46), +375 (29) 333 55 66 или на сайте sit.by, gastello.by.

ЗАО «ЦЕНТР ПРОМЫШЛЕННОЙ ОЦЕНКИ» информирует о следующих изменениях в извещении по продаже имущества ОАО «Строительный трест № 13» (публикация в газете «Звезда» от 11.01.2022):

Начальную цену и минимальную цену лотов читать как:

- Лот № 1: Автомобиль GAZ-330232 (рег. знак АВ 2568-6), начальная цена 2 520,00 бел. руб., минимальная цена 1 440,00 бел. руб.
- Лот № 2: Автомобиль GAZ-32213 (рег. знак АА 1006-6), начальная цена 1 540,00 бел. руб., минимальная цена 880,00 бел. руб.
- Лот № 3: Автомобиль ГАЗ 33104 1 (рег. знак АА 2556-6) начальная цена 2 660,00 бел. руб., минимальная цена 1 520,00 бел. руб.

Тел.: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42, www.cpo.by

Новая забава

ЯКОГА КОЛЕРУ «КОНІК»?

Нават дарослыя пачалі аддаваць перавагу дзіцячым беларускамоўным настольным гульням

Напружанне, якое павісла ў дзіцячым пакоі, можна было ледзь не нажом рэзаць. Перад мужам ляжала некалькі картак з намаляванымі на іх рознакаляровымі алоўкамі. Дзве дачкі 6 і 10 гадоў глядзелі на бацьку ва ўпор, здавалася, нават, не міргаючы.

— Тата, апошні шанц! Засяродзься! «Конік»?!

Муж умольна паглядзеў на мяне. Дзяўчынкі, убачыўшы гэта, шыкнулі ў мой бок і паказалі на дзверы.

Ужо некалькі дзён запар у маіх дзяцей новая забава — настольная беларускамоўная гульня. І калі б мне яшчэ месяц таму, хто-небудзь заявіў, што мая 10-гадовая дачка, якая мае ў школе праблемы па прадмеце «белмова», будзе з зачараваннем гуляць у настольную на роднай мове — не паверыла б.

— Конік, тата, гэта на рускай мове «кузнечик»!

Аўтар гульні, у якую гуляла мая сям'я, — **Наталля ГАЛКО**. Яна педагог і распрацоўшчык больш чым 40 развіццёвых гульняў на беларускай мове для дзяцей і дарослых. Яна тая, хто рэгулярна дапамагае праводзіць гульні на беларускай мове ў кнігарнях і бібліятэках краіны. Яна тая, хто здолела зрабіць вывучэнне роднай мовы, славу тых месцаў краіны, кветак, цікавых беларускіх фразеалагізмаў цікавым і вясёлым заняткам. Са сваім праектам «Скарбонка гульняў» удзельнічала ў Рэспубліканскім конкурсе сацыяльных праектаў «Social Weekend» і выйшла ў фінал. Як так атрымалася, што яна стала папулярна занадта вывучэнне роднай мовы і чаму цікаўнасць да гэтага праекту становіцца ўсё большай?

— На самай справе гульня са мной з дзяцінства, — расказвае Наталля. — Я заўсёды любіла гуляць у настолькі, удзельнічаць у віктарынах, рабіла крыжаванкі, рэбусы, такія вольныя пазнавальныя гульні былі мне цікавыя. Калі я стала працаваць настаўніцай, то заўсёды прыдумвала да ўрокаў нейкія цікавыя гульні. Мне так было лягчэй выкладаць, а малым — успрымаць. Таксама я рабіла, калі перайшла працаваць у развіццёвы цэнтр для дзяцей. У прыцыпце, адзін з галоўных пасылаў педагогікі — гэта якраз вучоба праз гульні. Рабіла ўсе матэрыялы і гульні для заняткаў уручную: выражала, клеіла,

Наталля ГАЛКО, аўтар гульні.

малявала... Дзеці добра ўспрымалі такія фарматы навучання. Маёй узнагародай былі вочы, якія аж свяціліся, і патрабаванні пагуляць яшчэ.

— **Вы адразу ўсе матэрыялы рабілі на беларускай мове?**

— Не, доўгі час усе мае гульні былі на рускай мове, бо школы, дзе я працавала, таксама былі рускамоўныя. Ужо стаўшы супрацоўнікам развіццёвага цэнтру, працавала са школьнікамі малодшых класаў, і наша задача была дапамагчы дзецям зрабіць хатняе заданне і падцягнуць па тых прадметах, па якіх у малых узнікала цяжкасць. І гэта была не матэматыка, а беларуская мова! Часоў на прадмет у першым-другім класах адводзіцца няшмат, а матэрыял даволі складаны, калі ўлічваць, што і бацькі найчасцей рускамоўныя. Каб гэты дзетак заматываць вывучаць родную мову і зрабіць яе цікавай, я стала рабіць для іх гульні і на беларускай мове. Бацькі сталі хваліць дзяцей, бо іх адзнакі па мове пачалі паўзці ўверх.

— **Як атрымалася, што ваша спроба зацікавіць дзяцей мовай стала пазнавальным праектам на Рэспубліканскім конкурсе «Social Weekend»?**

— Навакольныя і знаёмыя сталі адкрытыя мне прапаноўваць паўдзельнічаць у конкурсе, бо бачылі, як гэта цікава дзецям і педагогам. Я не вельмі амбіцыйны ў гэтым плане чалавек, таму,

мабыць, калі ўдзельнічала першы раз, у мяне не атрымалася. Але галасоў не халіла зусім крышачку. Шанс меўся, і было відавочна, што ў людзей ёсць зацікаўленасць маім праектам. Падчас першай спробы я знайшла цудоўную мастачку, якая зрабіла мне 7-8 гульняў у электронным выглядзе. Памятаю тую радасць ад усведамлення, што справа тваіх рук пераходзіць на новы ўзровень. Я за ўласныя

свае праекты. Мы мелі магчымасць прыходзіць на розныя лекцыі і майстар-класы, дзе нас вучылі, як стварыць прыватны бізнес, як пісаць пасты ў сацыяльных сетках, як працаваць са СМІ. Пасля кожнага курса мы павінны былі рабіць дамажныя заданні: ці стварыць у сацсетках сваю суполку, дзе будзе не адзін-дзевяць удзельнікаў, а нашмат больш, ці зрабіць прэзентацыю праекта так, каб інвестары захацелі ўкладзі ў яго грошы, ці зацікавіць журналіста ідэяй, каб выданне згадзілася апублікаваць пра гэта матэрыял. І потым, з часам, мы муслі прадставіць свой праект спачатку ў чэрыфінале, потым — у фінале. Папраўдзе я не спадзявалася, што ў мяне атрымаецца прайсці ў фінал. Удзел у конкурсе даў магчымасць зразумець, што мая ідэя падабаецца грамадству, і таму яна можа калі-небудзь стаць

чыць, ці будзе яна папулярнай сярод пакупнікоў. Сёння мае гульні можна набыць у буйных і вядомых кнігарнях — «Белкіга», «Акадэміка», а таксама ў прыватных крамах. Мяне пачалі запрашаць на спецыяльныя гульні, і вось там я паказваю свае навінкі. Працуе сайт skarbonkagulnjau.net, на якім можна даведацца аб кожнай гульні больш падрабязна. Сёння ёсць ужо больш за сорак беларускамоўных гульняў для дзяцей. Я распрацоўвала гульні для дзетак з чатырох гадоў, але заўважыла па водгукі, што набываюць іх і для малечы двух-трох гадоў, бо на картках намаляваны яркія карцінкі. Калі дзіця пачынае чытаць, то падпісанні словы можна выкарыстоўваць для замацавання навыкаў чытання.

Дарослыя апошнім часам таксама любяць пагуляць у настолькі. Неаднойчы бачыла, як бацькі на гульнітэках не вытрымліваюць і пачынаюць падказваць дзецям ці разам з малымі абмяркоўваюць заданне. Цяпер нярэдка падобныя мерапрыемствы ў бібліятэках і кнігарнях пераходзяць у спартоўны пажыткі паміж сем'ямі. Памятаю, як летам мяне запрасілі арганізаваць гульнітэку на лекцыі, дзе сабралася некалькі сем'яў. Але аказалася, што дзеці займаліся сваімі дзіцячымі справамі, а дарослыя «сёліся» паміж сабой у беларускамоўныя гульні. Мне было вельмі прыемна назіраць за гэтым.

— **Як вы лічыце, з чым звязана такая вялікая цікавасць да вашых гульняў?**

— Магчыма, у краіне з'явілася пакаленне, якое ўсё больш цікавіцца сваімі каранямі, мовай і традыцыямі. Людзі заўважылі, што мова і традыцыі — гэта тая спадчына, якая робіць нас, беларусаў, унікальнымі. У нас вельмі прыгожая краіна, багатая мова, добрыя і таленавітыя людзі. Галоўнае — заўважыць гэта і зберагчы.

Наталля ТАЛІВІНСКАЯ.

Муж вучыў беларускую мову ў школе, але амаль не практыкуе яе ў паўсядзённым жыцці, і таму для яго гульня, разлічаная на дзяцей 5+, здаецца няпростай. Ён павінен падабраць колер алоўкаў, намаляваных на картцы, да слова, якое называе дзеці. Змог гэта зрабіць у дачыненні да слова «рамонак». Падобраў тры колеры — белы, жоўты, зялёны — і зарабіў бал.

Калі няправільна падбярэ колеры да слова «конік», бал атрымае дзяўчынка. Пасля некаторых роздумяў муж дастае картку... з карычывым алоўкам. Дзяўчынка пераможна ўскрыкваюць:

Муж вучыў беларускую мову ў школе, але амаль не практыкуе яе ў паўсядзённым жыцці, і таму для яго гульня, разлічаная на дзяцей 5+, здаецца няпростай. Ён павінен падабраць колер алоўкаў, намаляваных на картцы, да слова, якое называе дзеці. Змог гэта зрабіць у дачыненні да слова «рамонак». Падобраў тры колеры — белы, жоўты, зялёны — і зарабіў бал.

грошы надрукавала першы тираж гульні і прапанавала сваім калегам, сябрам і вучням пагуляць у іх. Тады атрымала шмат добрых водгукаў і падзяк. Таму і прыняла рашэнне паўдзельнічаць у конкурсе другі раз. І ў мяне ўсё атрымалася.

— **Што асабіста атрымалі ўдзелу ў конкурсе?**

— На самай справе гэта конкурс — вельмі крутая ідэя. На працягу ўсяго часу са мной спецыялісты высокага ўзроўню з розных сфер дзейнасці прасоўваюць

маім праектам. Напачатку тры гульні на тысячу асобнікаў былі надрукаваны з дапамогай донараў, але гэтага аказалася недастаткова. Каб гульні з'явіліся на паліцах кнігарняў, трэба было зрабіць для іх сертыфікат і штрыкходы. З гэтым мне таксама дапамаглі арганізатары конкурсу. Цяпер я ведаю, як што робіцца.

— **Вы працягваеце распрацоўваць новыя гульні?**

— Так. І ў мяне з'явілася больша аўдыторыя, дзе магу паказаць навінкі і ўба-

Запрашаем да ўдзелу!

ТВОРЧАСЦЬ + ГІСТАРЫЧНЫЯ ВЕДЫ

НАН Беларусі абвясціла Рэспубліканскі конкурс творчых работ, прысвечаны Году гістарычнай памяці.

Ён накіраваны на ўмацаванне гістарычнай памяці беларускага народа і ўсведамленне баспрэчных дасягненняў незалежнай Беларусі, фарміраванне пачуцця гонару за герайнае мінулае і здзяйсненні сучаснай дзяржавы, кансалідацыю грамадства і ўмацаванне нацыянальнага адзінства, падтрымку таленавітых творчых людзей.

У конкурсе прадугледжана некалькі намінацый, накіраваных на папулярызацыю гістарычных ведаў і дасягненняў сучаснай дзяржавы: «Найбольш значныя падзеі ў гісторыі беларускай дзяржаўнасці», «Вялікая Айчынная вайна ў памяці майго сям'я», «Вывітныя асобы беларускай зямлі», «Прыгажосць роднай зямлі», «Песні нашай Радзімы», «Мова майго зямлі (мясцовыя дыялекты, геаграфічныя

назвы, асабістыя імёны)», «Культура і побыт беларускага народа».

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца неабычавыя і творчыя людзі, аматары і прафесіяналы, настаўнікі, школьнікі і студэнты, а таксама ўсе ахвотныя, работы якіх садзейнічаюць папулярызацыі гістарычных ведаў і дасягненняў сучаснага грамадства, служаць умацаванню нацыянальнага адзінства і грамадскай згоды. Пераможцы ў кожнай намінацыі ўзнагароджваюцца дыпламамі і памятнымі прызамі.

Заяўкі на ўдзел у конкурсе прымаюцца да 1 верасня 2022 года па электроннай пошце: konkurs2022@gmail.com, а таксама на адрас: 220072, г. Мінск, вул. Сурганава, д. 1, корп. 2. Кантактныя тэлефоны: +375-17-270-07-76, 8-025-733-98-94, 8-029-157-84-41.

Надзея НИКАЛАЕВА.

Здарэнні

21 ЗУБР ПРАВАЛІЎСЯ ПАД ЛЁД У СВІСЛАЦКІМ РАЁНЕ

Паводле інфармацыі, якая паступіла ў Мінпрыроды з Нацыянальнага парку «Белавежская пушча», паблізу вёскі Вялікія Масушыны на тэрыторыі Свіслацкага раёна Гродзенскай вобласці знойдзены 21 зубр, якія прываліліся пад лёд. Жывёлы былі знойдзены ў акваторыі сажалкі на рацэ Мядзянцы (Навалворскае возера).

Як паведамляе прэс-служба Мінпрыроды, па папярэдніх даных зубры знаходзіліся ў складзе стаўка колькасцю не менш за 100 асобін, частка з якіх загінула пры пераадоленні воднай перашкоды па лёдзе. Акрамя таго, на беразе ракі знойдзены загі-

нулы сяголетак (зубр узростам 10-11 месяцаў), які быў загрызены драпежнікамі (верагодна, ваўкамі).

Усіх загінулых жывёл дасталі з-пад лёду. На месцы працуе камісія з удзелам прадстаўнікоў Свіслацкай раённай інспекцыі прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, Свіслацкага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях, раённай ветэрынарнай службы і навуковага аддзела, аддзела зубраведства і ветэрынарнай службы Нацыянальнага парку «Белавежская пушча».

Пасля завяршэння работы камісія будзе апублікавана дадатковая інфармацыя адносна здарэння.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ЦАРСКИ» КАРАГОД

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэтым разам нароўне са старэйшымі «царамі» калядаваў і атрад юнакоў — мясцовых школьнікаў. За незвычайнымі каляднікамі хадзіў натоўп турыстаў, якія прыехалі адмыслова на гэтае святочнае мерапрыемства. Мне асабіста давялося быць у калядным Семежаве чацвёрты раз, і кожны раз бачыў вялікую цікавасць гасцей да гэтага дзейства. А сёлета на сустрэчу са знакамітымі семежаўцамі прыехалі яшчэ і каляднікі з іншых вёсак раёна, якія паказвалі элементы абраду сваіх мясцін. Потым на пляцоўцы перад Домам культуры ўтварыўся вялікі карагод — як сімвал працягу жыцця, радаводу ды традыцый. А гэта азначае, што і спрадвечныя «Цары» будуць жыць!

Анатолий КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Не казка

ЖМЕНЬКА СНЯЖЫНАК

— Глядзі, якая вялікая белая птушка, — абудзіў засяроджаных пасажыраў тралейбусу хлопчык, які ціхенька сядзеў ля акна, заняты аглядам дамоў пры дарозе.

— Не выдумляй, усе вялікія птушкі на зіму паляцелі ў вырай, — мама паспрабавала вярнуць сына ў маўкліва-прыстойны стан. А ён быў настолькі вясёлы:

— Ну паглядзі, паглядзі... Яна гуляе з сонейкам нібыта з мячыкам. — Мама азірнула па баках з сарамліва-прабачлівай усмешкай за нечаканае парушэнне спакою, вярнуць у які малога аказалася няпроста. Відца, на такі выпадак яна трымала ў кішэнці цукеркі. Але хлопчык цягнуў за рукаў матулю, каб павярнулася да акна.

— Не, надта доўгі хвост, — нечакана адгук-

нуўся мужчына, на выгляд дзядуля якога-нбудзь хлопчыка. — Больш падобна на лятак...

Тррр!.. Тралейбус здрыгануўся і стаў як укапаны. «Зараз кіроўца наладзіць вускі і паедзем далей», — сказала мама з надзеяй пераклучыць увагу хлопчыка. А ў яго было роўна адваротнае спадзванне. І яна паглядзела ў акно.

Гэта была ўсяго толькі аблачэчка. Дзіўнае спалучэнне пухнатых часцінак пара, што прынялі загадкавую форму, падпарадкаваўшыся рэзкаму парыву ветра. У сонечны зімовы дзень ці не адзіная аблачэчка на чыстым блакітным небе. Таму сапраўды было падобна на тое, што жывая істота плыве ў небе, перабіраючы крыламі. Адно з іх вось-вось зачэпіць дах най-

бліжэйшай вышкі, а другім яна імкнецца дацягнуцца да сонейка. Птушка адразу не заўважылі, як ужо даўно ўсе дарослыя перасталі ўглядацца ў неба і больш не задаюцца пытаннямі: куды час ад часу хаваецца сонца і што за сіла яго выцягвае з цемры?..

Ды без розніцы, што там уяўленне можа нафантазіраваць. Ці не ўсё роўна, што хаваецца ў вялікіх шэрых пухнатых хмарах? Жыццё ж куды больш шматлікае і цікавае: дзетка гадаваць, на работу хадзіць. І — што вы да мяне прычаліліся са сваёй фантазіяй? — займацца сваімі справамі. Прыкладна такая самая трывалая філасофія жыцця — на ўсё часы. І людзі гатовы таптаць зямлю ў любым месцы, у любых умовах, у любых нават бывалых ботах. Рэалісты.

У мажнага дзедзюка ў шэрых цёплых нагавіцах завінела ў кішэнці. На твары павісла раздражненне: задоўга стаім. Зімой на дарозе бывае складана, планы пад пагрозай. Што там хтосьці кажа: абы не сарваліся гады. А гэты сённяшні дзень — такі рэальны і так хутка можа сканцаць, кожная хвіліна на ўліку.

— Ну праўда ж? — Шукала падтрымку сваім думкам цёткача з раздутым пакетам прадуктаў на каленны. Тым не менш не здолела ўтрымаць цікаўнасць. Падалося, сама была здзіўлена: у яе з'явіліся эмоцыі. Але яна б не паверыла сабе, каб не знайшла падтрымкі ў іншых.

— Чалавек! З доўгімі нагамі, — выдала дзядуля, якая ўсю дарогу тулілася да хлопца. А цяпер, калі

тралейбус стаў, яны разам разглядалі неба над дарогай. — А рукі шырока раскінуў — сонца абняць хоча.

Бабулька на сядзенні каля кіроўцы задумлена паглядзела скрозь пасажыраў: — Дык анёл жа гэта...

Белая пухнатая істота, што ахінала горад, павярнулася другім бокам і паказала парухавелы ў промнях вечавага сонца твар — быццам напоўнены жыццём. Адно з крылаў распушылася, і з неба выслапалася жменька дробных сняжынак, вецер адносіў іх далей ад разарэтага нашым дыханнем шкла, скіроўваў наперад, і яны нібыта ўцягнулі наш тралейбус у мяккі і павольны паветраны рух.

Мужчына з тэлефонам выскачыў на сваім прыпынку. Цёткача дапамагла спусціць пакеты маладая пара.

Пасля развітаўся з малым чыйсьці дзядуля.

— А дзе цукерка? — здзіўлілася мама, што сын прыхаваў смаката.

— Тату перадам, у лякарню.

— Ад птушкі? — пацікавілася бабуля.

— Не, ад анёлка.

Быў звычайны зімовы дзень. Людзі, як тыя сняжынкы, выслапаліся з дзвэрэй на вуліцу, іх падхопліваў натоўп і раскідаў па дарозе, каб заўтра зноў закружыць у віры жыцця: сабраць у жменькі і скіраваць па справах. Нічога незвычайнага. Але чамусьці здаецца, што вечаровы змрок — гэта ўсяго толькі цень белай пухнатой істоты, якая жыве над горадам. Ці не таму снежнай зімой нават уночы бывае святло?

Ларыса ЦІМОШЫК.

3 НОВАГА ГОДА — НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

Як не дазволіць лянiвamu арганiзму камандаваць сабой, калi на вулицы холадна?

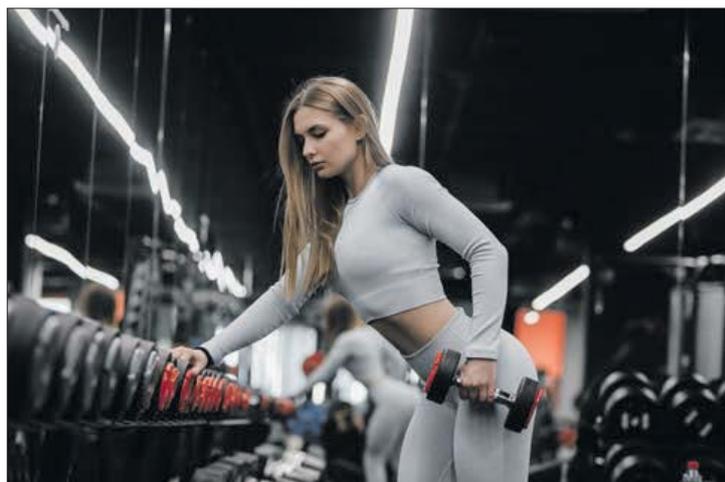
Напэўна, не так проста знайсці тых, хто не абяцае сабе пачаць з новага года новае жыццё — больш усядомленае, поўнае карысных заняткаў, без ляноты і пракрастынацi. І заняцця нарэшце сваёй фiзiчнай формай! Але днi ўсё яшчэ карацейшыя за ночы, сонейка прачынаецца пазней за нас і па-ранейшаму ня проста падняць сябе з канапы: зiмовае спячка — яна такая! Але вясна ўсё ж прыйдзе, і сустрэць яе лепш спартыўнымi і падцягнутымi.

усё атрымаецца. І гаворка не толькі аб знешнасцi. Ведаецца, у iнтэрв'ю спартсменаў часта можна сустрэць такія словы: «Спорт змяняе маё жыццё». Дык вось, гэта не вобразны выраз. Любы спорт, і фiтнес у тым лiку, вучыць ставіць мэты і працаваць для iх дасягнення, робіць чалавека спакойным і ўпэўненым у сваiх сiлах. І часта — я сам бачыў такія прыклады — змяняе да лепшага не толькі знешнасць, але і псiхалогiю і ў цэлым жыццё чалавека.

ТРЭНАЖОРНАЯ ЗАЛА

— Цяпер аб матывацыi модна разважаць. Ёсць мноства матывацыйных вiдаў, нават матывацыйныя трэнеры. Але вось якое пытанне ў мяне ўзнікае: навошта наогул патрэбна нейкая адмысловая матывацыя, каб паступаць правiльна? — Кажы iнструктар адной з сетак трэнажорных залаў Мiкiта Суцэнна. — Навошта нейкая асабiльва матывацыя, каб, напрыклад, клапаціцца пра сваё здароўе? Проста ўстанце перад люстэркам — вам падабаецца? Калi так — не iдзце ў трэнажорку. А калi не — якая яшчэ вам патрэбна матывацыя?

— **Кажуць, трэнажорная зала падыходзiць далаёка не ўсім...**

Рэгулярнасць — аснова любых дасягненняў, кажучь трэнеры, яна дапамагае дамагчыся вынiку. А дасягнуць рэгулярнасцi можна, толькi маючы правiльную матывацыю да заняткаў. Бо ўсё, што адбываецца ў нашым жыццi, у першую чаргу адбываецца ў нас у галаве.

сьдэ дрэнны настрой, млявасць і апатыя — звычайныя спадарожнікі зiмы ў нашых шыротах. А пазней прыйдуць і першыя знешнія перамены. Крыўдна, калi кiдаюць хадзiць у залу, не дайшоўшы да гэтага моманту. Так бывае, калi чалавек першачаткова прыходзiць трэнажорку, як мы кажам, «дзе ля сэрфi». І пакидае заняткі на тым этапе, калi закладваюцца вынiкi, якiя парадуюць праз месяц-паўтара. Калi гэты этап пройдзены, вы ўжо не кiнецце, таму што трэнажорка зацягвае. Тут усё пабудавана на руху ад вынiку да вынiку, на добра-злычліваасцi, узаемапамазе і пачуццi агульнясцi — як і ў любым спорце.

ЁГА

— Тое, што фiзiчная актыўнасць павiнна быць у жыццi любога чалавека, — аксiёма. Але вельмi часта людзi шукаюць не падставу прыйсцi ў ёга-цэнтр або трэнажорную залу, а падставу гэтага не рабiць. Мiж тым часта ў нас няма праблем з тым, каб знайсцi час нанесцi сваю здароўю шкodu, — кажа трэнер па ёзе Мiлана Гаравец. — На сядзенне ў сацсетках, на вяржоркі з сяброўкамі ў пiцэрры, на каву з каларыйнымi прысмакамi і гэтак далей. Мне здаецца, часта мы недаацэньваем свае сiлы. Калi, глядзячы ў люстэрка, уяўляюць, колькi трэба працаваць, каб зрабiць сваю постаць больш падцягнутай — хутчэй за ўсё, у вас апусцяцца рукi. На самай справе чалавек па прыродзе хутчэй схiльны да пэсiмізму, чым да аптiмізму. Ды многяе ў жыццi спраўдзіць залежыць толькi ад нас — у тым лiку знешнасцi і самаадчуванне.

— **Цi ёсць нейкi прыёмы і хiтрасцi, якi дапамогуць «уцягнуцца» і не кiнуць заняткi спортам на тых этапах, пакуль вынiкi яшчэ не прыкметныя?**

— Я назвала б некалькi прынцыпаў, якiя садзейнічаюць эфектыўнасцi трэнажорнага. Але самае галоўнае ўсё роўна — уласнае рашэнне не пляць па цячэннi, а стаць гаспадаром свайго жыцця. Такім чынам, прынцыпы наступныя:

✓ Прыкладзе сямра

Разам лягчэй пераадолюваць ляноту і стомленасць:

калi некаму аднаму будзе «не ахвота», другi падбадзёрываць і падтрымае. Па статыстыцы, калi людзi прыходзяць займацца ўдваiх, яны значна даўжэй наведваюць трэнажорку, займаюцца больш iнтэнсiўна і хутчэй дасягаюць вынiкаў.

✓ Знайдзеце сiмвал

Набудзьце прыгожую форму для трэнажорак. Формы стане сiмвалам вашага рашэння пасябраваць са спортам і дадасць сiл і жадання выглядаць прывабына. Яшчэ адным сiмвалам можа стаць, напрыклад, дыван для ёгi. Так, можна скарыстацца агульнем (яны заўсёды ёсць у залах), але свой уласны сiмвалізуе, што ёга цяпер — частка вашага жыцця.

✓ Стварыце кумiра

Магчыма, гэта здасца вам смешным, але гэта працуе. Нават калi ў дзяцiнстве ў вас не было кумiра, вырашыўшы заняцца спортам (нахай гэта будзе ёга, трэнажорка або любы iншы вiд актыўнасцi), самы час яго стварыць. Вы хацелi б выглядаць, як... хто? Павесце постар з абраным iдэалам на сценку, усталойце «абi» на рабочым сталe або проста трымайце вобраз перад мысленным зрокам — ён дапаможа вам не страцiць матывацыю.

✓ Уставайце са свiтаннем

Калi ранiцай вы валяеце ў ложку да апошняга, а потым стрымгалю несячесься на работу, то ўвечары, хутчэй за ўсё, будзе адчуваць сябе «выцiнутым лiмонам», здольным толькi на праглед серыяла. Раняе абуджанне валодае магіяй: яно зараджае бадзёркасцю. Асабiльва калi пачаць свой дзень з зарадкi, абсалютна любой, а не па нейкай адмысловай метадыцы.

✓ Шукайце — і знойдзеце

Вiду фiзiчнай актыўнасцi мноства — можна знайсцi тое, што падыдзе менавіта вам. Наведвайце трэнажорку розных трэнераў, тым больш многія запрашаюць на пробныя заняткі бясплатна. Не бойцеся, здавалася б, зусiм «не падыходзячым вам» варыянтаў. І абавязкова знойдзеце той кiрунак, які з'яднае вас са спортам на доўгія гады.

Аляксандра АНЦЭЛЕВIЧ.

Мы спыталi ў розных трэнераў, што трэба зрабiць, каб першая трэнажорка не стала апошняй... Не, гаворка не пра траўмы, а пра той выдатны сцэнарый, на якiм развiваюцца адносіны з фiзiчнай актыўнасцю ў вельмi многiх дарослых людзей, якiя не здолелi пасябраваць са спортам у дзяцiнстве. Звычайна ён такі: цвёрдае рашэнне; першы тыдзень, у некаторых выпадках месяц — рэзкі старт, актыўныя трэнажоркi, рашучы настрой стаць найлепшай версiяй сябе; наступны тыдзень (месяц, калi вы ўпартыя і быццам бы заматываныя) — боль у мышцах, апатыя, пытаннi нахшталт «Мне гэта трэба?»; першыя пропускi трэнажорак; фiнальны этап — «я з радасцю б, але няма часу», «неяк не склалася», «фiзуха — гэта не маё», «лепш на дыяцет пасяджу». І самае любiмае: «Пачакаю лета і пачну бегаць па ранiцах» (так-так, вядома, верым!).

Рэгулярнасць — аснова любых дасягненняў, кажучь трэнеры, яна дапамагае дамагчыся вынiку. А дасягнуць рэгулярнасцi можна, толькi маючы правiльную матывацыю да заняткаў. Бо ўсё, што адбываецца ў нашым жыццi, у першую чаргу адбываецца ў нас у галаве.

ФIТНЕС

— Калi чую пытанне, як прыйсцi ў форму да вясны, заўсёды адчуваю здзiўленне: не разумею, навошта запускаць сваю фiзiчную форму з прыходам зiмы, каб потым трэба было тэрмiнова «ў яе прыходзiць». І наогул, пры чым зiма або любая iншая пара года да ляноты? — Кажы фiтнес-трэнер Павел Фархадаў. — Улетку пэўныя вiды нагулкаў больш арганiчныя, але ёсць тыя вiды фiзiчнай актыўнасцi, якiм значна лепш падыходзiць зiма. Напрыклад, сiлавыя трэнажоркi ў зале. Не падабаюцца сiлавыя трэнажоркi? Цяпер практычна ў любым горадзе ёсць мiнiмум адзiн басейн і можна знайсцi вельмi недаругі абанементы. У Беларусi маюцца выдатныя гарнальжныя комплексы — да таго ж зiмовыя вiды спорту зараз у модзе. Таксама закрытыя каткi, каб катца на каньках. Да вашых паслуг дасведчаныя трэнеры практычна па любых вiдах спорту, прычым ствараюцца групы не толькi для дзяцей і юнацтва ў разлiку на спартыўныя дасягненнi, але і для дарослых, хто жадае атрымаць новыя веды і навукi, разнастайць сваё жыццё. І зiмой, і летам ёсць магчымасць фiзiчнай актыўнасцi на любы густ — галоўнае, каб было жаданне.

фiгуру да вясны» або «...да водпуску, каб добра выглядаць на пляжы». Гэта самы звычайны матыў, і, на жаль, такая матывацыя прагназуе чалавеку правал. Больш доўгачасовы матыў — калi чалавек бачыць хоць нейкую перспектыву. Гэта «хачу, каб мне прыемна было глядзець на сябе ў люстэрка». Працуе толькi тры вiд матывацыi — трэнажоркi дзеля ўласнага здароўя. Менавіта гэтая матывацыя забяспечвае поспех: прыгожую постаць, правiльныя прапорцыi цела і задавальненне ад адлюстравання ў люстэрка. Таму што толькi здароўе дае знешнюю прыгажосць.

— **Цi бывае, што няправiльная матывацыя з часам мяняецца на правiльную?**

— Бывае, і даволi часта. І тады заняткі будуць эфектыўныя. Калi першаснае «хачу кiнуць шэсць — во сем кiлаграмаў» або «хачу вясць тут падкачаць» змянiцца на правiльны матыў «хачу быць здаровым і адчуваць сябе поўным сiл» —

— Не пагаджуся. Але, сапраўды, многія прыходзяць да такой высновы — у выпадку, калi займаліся без трэнера. Прафесійны iнструктар важны ў трэнажорнай зале — хоць бы на пачатковым этапе. Бо, каб дамагчыся вынiку, трэба рухацца пазтапна, дакладна вызначыць план. Спачатку важна прыйсцi ў агульную фiзiчную форму, павысiць цягавiтасць, падрыхтаваць да нагулкаў мышцi і звязкi і толькi потым прыступаць да прапражоркi асобных груп мышцаў. Калi гэтага не зрабiць — вось тады і ўзнікае нелюбоў да трэнажоркi як вынiк траўмаў і незапашанай стомленасцi.

— **Але ж жанчыны і мужчыны iмкнуча да рознага вынiку, калi прыходзяць у трэнажорную залу...**

— Ёсць стэрэатып, што трэнажорка больш падыходзiць мужчынам, а жанчыны могуць ад сiлавых трэнажорак стаць менш жаночымi. Гэта вельмi распаўсюджанае меркаванне, але яно далаёка

адсiсны. Дзяўчаты-бодзiбiлдаршы, якiх можна ўбачыць у iнтэрнэце, трэнажорца па спецыяльных праграмах і прыкладаюць шмат намаганняў, каб накачаць пэўныя групы мышцаў. А наогул жаночы арганiзм, у адрозненне ад мужчынскага, не выпрацоўвае неабходныя для набору мышэчнай масы гармонны, і без спецыяльных трэнажорных праграм фiгуру бодзiбiлдаршы жанчыны не атрымаць. Таму эфект ад заняткаў на трэнажорках у мужчын і жанчын будзе розны. Дзяўчатам яны дапамагаюць зрабiць постаць больш жаночай, а мужчынам — больш мужжай.

— **Дылетанцае пытанне: праз які час рэгулярных трэнажорак (дапусцiм, двойчы ў тыдзень) можна будзе ўбачыць у люстэрку нейкi станоўчы вынiк?**

— Гэта заўсёды iндывiдуальна. І першы вынiк вы не ўбачыце ў люстэрка. Вы спачатку яго адчуеце. Гэта як равае палляшонне самаадчування. Знікну санлiвасць,

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости
и оценки»**

ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

ЛОТ 2: цилиндр для расщипки, увлажнителя и соусирования (106) зав. 01-120-422, 2002 г. в. Начальная цена продажи лота – 66 000 руб. (шестьдесят шесть тысяч рублей) с учетом НДС. Сумма задатка – 6 600 руб. (шесть тысяч шестьсот рублей)

ЛОТ 3: цилиндр соусирования (205) зав. 01-120-123, 2002 г. в. Начальная цена продажи лота – 39 600 руб. (тридцать девять тысяч шестьсот рублей) с учетом НДС. Сумма задатка – 3 960 руб. (три тысячи девятьсот шестьдесят рублей)

ЛОТ 7: запасные части:

- ВАЛ РОХЛИКС 3410410231 (13 шт.)
- ВТУЛКА 3410710040 (12 шт.)
- ВТУЛКА НАПР. ВЕРХНЯЯ 3410410060 (1 шт.)
- Выдвижной воздуховод 3410110352 (левый) 3410110353 (правый) РП.89 (4 шт.)
- ЗАЖИМНАЯ ПЛИТА Э.3410110136 (28 шт.)
- ЗАТОННОЙ КАМЕНЬ 3410410100 (104 шт.)
- КОЛЕСО ЧЕРВЯЧНОЕ 3410110122 РП.96 (5 шт.)
- КОНТРОЛЕЗВИЕ 3410210284 (13 шт.)
- КОРПУС 3410410006
- КОРПУС ПОДШИПНИКА КРОНШТЕЙН 3410710015 (2 шт.)
- Муфта обгонная 3410112368 РП.97 (11 шт.)
- МУФТА СЦЕПЛЕНИЯ 3410410068 (9 шт.)
- НАТРАВЛИВАЮЩАЯ ВЕРХНЕГО ТРАНСПОРТЭРА НИЖНЯЯ РП.95
- НАТРАВЛИВАЮЩАЯ КОНВЕЙЕРА НИЖНЯЯ 3410710523 (2 шт.)
- НАТРАВЛИВАЮЩАЯ ТОПА 3410710035 РП.36 (2 шт.)
- НАТЯЖНОЙ БАРАБАН 3410730083
- НИЖНИЙ ВАЛ 3410510242
- НОЖ Э341.071.0036-09 РП.46
- НОЖИ СТАЛЬНЫЕ 3410110140 РП.31 (1650 шт.)
- ОСЬ ШАРНИРА 3410110142 (6 шт.)
- ПЛАНКА 34101110143 (10 шт.)
- ПЛАНКА РП.19 (4 шт.)
- ПЛАНКА ФОРМИРОВАНИЯ ТОПА 3410710036 (5 шт.)
- ПЛАНКА РП.8 (2 шт.)
- ПОДПЯТНИК 3410110137 (10 шт.)
- ПРИВОДНОЙ БАРАБАН 3410710084
- ПРИВОДНОЙ БАРАБАН 3410510241
- Раструбно-футеровый блок Э.3410210524 СВ РП.87
- Раструбно-футеровый блок Э.3410210525 СВ РП.87/1
- СКАЛКА GD 5 3410410072 (15 шт.)
- СТАНИНА КОНТРОЛЕЗВИЯ 3410210240 SD5
- Стойка Э.3410210524 РП.87/2 (4 шт.)
- Толкатель 3410110810 РП.35 (13 шт.)
- ТОЛКАТЕЛЬ 341011810 (4 шт.)
- ЧЕРВЯК 3410110121 (10 шт.)
- ЧЕРВЯК Э(СД-5) РП.16 (4 шт.)
- ШТОРА ЗАЩИТНАЯ 3410410158 (6 шт.)

Начальная цена продажи лота – 366 199,53 руб. (триста шестьдесят шесть тысяч сто девяносто девять рублей пятьдесят три копейки) с учетом НДС. Сумма задатка – 36 620 руб. (тридцать шесть тысяч шестьсот двадцать рублей)

ЛОТ 8: запасные части:

- ПОВОРОТНАЯ ПЛОЩАДКА 0072034
  - РАМА СЛАЙСЕРА X06SLISC1000.
- Начальная цена продажи лота – 29 332,29 руб. (двадцать девять тысяч триста тридцать два рубля двадцать девять копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 2 933 руб. (две тысячи девятьсот тридцать три рубля)
- Продавец – Открытое акционерное общество «Гродненская табачная фабрика «Неман», 230771, г. Гродно, ул. Орджоникидзе, 18. Тел. 79-15-00, факс. 79-15-54
- Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 8-0152-55-87-70

Условия проведения аукциона: победитель аукциона обязан оплатить имущество в форме 100 % предварительной оплаты в течение 15 банковских дней с момента заключения договора купли-продажи; вывоз имущества со склада Продавца осуществляется за счет покупателя, поручка осуществляется силами Продавца; имущество поступает в безуплатки в частично разобранном виде; возможна оплата предмета аукциона в иностранной валюте по официальному курсу соответствующей валюты к белорусскому рублю, установленному Национальным банком Республики Беларусь на день подписания протокола о результатах аукциона.

Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225 001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 02 февраля 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3
Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <http://grodno.by/auktion/uchastniku>
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 25.05.2021 г.

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18
Последний день приема заявлений – 31 января 2022 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <http://grodno.by>

В опубликованном 13.01.2022 г. объявлении о проведении внеочередного общего собрания акционеров ОАО «Гомельский проект» дата сбора реестра акционеров читать 11.01.2022 г.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «ЗооЛогистика» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220099, г. Минск, ул. Брестская, 18-43.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «ЛогТайм» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220099, г. Минск, ул. Брестская, пом. 33А.

Первичная профсоюзная организация закрытого акционерного общества «Стройпроект» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 222310, г. Молодечно, ул. Галицкого, д. 8.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «СМУ-706» прекращает деятельность в связи с ликвидацией организации и отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 222161, Минская обл., г. Жодино, пр. Мира, д. 11, каб. 115.

ИНФОРМАЦИЯ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАНАМ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА И ОБСЛУЖИВАНИЯ ОДНОКВАРТИРНЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ

Организатор: Октябрьский сельский исполнительный комитет Логойского района Минской области.
Дата, время и место проведения аукциона: 26 января 2022 г. в 11.00 по адресу: Логойский район, аг. Октябрь, ул. Центральная, д. 13, Октябрьский сельский исполнительный комитет, конт. тел.: (801774) 72 2 35, 72 2 36; (+37544) 547-67-56. Эл. адрес: oktyabr@logoy.gov.by

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь участка	Инженерная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Расходы по изготовлению документации и проведению аукциона, бел. руб.
3	д. Котели, 3, кадастровый номер 62328170460100004	0,2500 га	Черта населенного пункта возможность подключения электроэнергии, водоснаб.	3 000,00	600,00	626,00 (+ публикация в газете)
4	д. Городище, 8, кадастровый номер 623285801101000036	0,2379 га	Черта населенного пункта возможность подключения электроэнергии	2 000,00	400,00	1 688,00 (+ публикация в газете)

Применяются и прилагаемые к ним документов, ознакомление с участком и документацией: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) с 17.01.2022 по 24.01.2022 включительно.

Извещение о проведении повторного аукциона по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов размещено на сайте:

- Минского областного исполнительного комитета в разделе «Экономика и финансы» – «Земельные участки и извещения о проведении аукциона» – «Земельные участки в частную собственность».
- Минского городского исполнительного комитета в разделе «Земля и имущество» – «Продажа/аренда».
- Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь в разделе «Продажа/аренда имущества» – «Извещение об аукционах по продаже имущества».

УНП 600181656

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости
и оценки»**

ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ

ЛОТ 1:
- капитальное строение, инв. № 412/С-13421 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин), общей площадью 123,6 кв. м, расположенное по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35/1;
- капитальное строение, инв. № 412/С-13422 (назначение – здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака, наименование – приемный цех молока), общей площадью 1214,3 кв. м, расположенное по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35;
- капитальное строение, инв. № 412/С-13423 (назначение – сооружение специализированное водохозяйственного назначения, наименование – водонапорная башня), общей площадью 10,1 кв. м, расположенное по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35/2;
- капитальное строение, инв. № 412/С-13424 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование – склад), общей площадью 90,9 кв. м, расположенное по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35/4;
- капитальное строение, инв. № 412/С-23727 (назначение – здание специализированное энергетики, наименование – трансформаторная подстанция), общей площадью 21,2 кв. м, расположенное по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35/3;
- оборудование: резервуар Я-10В 34025 (2 шт.), артезианская скважина, ограждение, наружные канализационные сети; электроснабжение производной и наружного освещения молокоприемного пункта «Пески».

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 424085044101000240, площадью 2,7361 га (назначение – земельный участок для размещения объектов иного назначения (обслуживания строений), расположенном по адресу: Мостовский р-н, Песковский с/с, аг. Пески, ул. Заводская, 35. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земли, находящаяся в прибрежных полосах водных объектов, площадью 2,7361 га. Начальная цена продажи – 58 820,55 руб. (пятьдесят восемь тысяч восемьсот двадцать рублей пятьдесят пять копеек) с учетом НДС. Сумма задатка – 5 882 руб. (пять тысяч восемьсот восемьдесят два рубля)

Продавец – Волковыское открытое акционерное общество «Беллакт», 231900, г. Волковыск, ул. Октябрьская, 133, тел. 8-01512-750-25

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия аукциона – аукцион без условий. Условия оплаты – по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 01 февраля 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3
Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auktion>
Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 05.11.2021 г.

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 208, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.18
Последний день приема заявлений – 28 января 2022 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», <https://grino.by/auktion/>

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «Кулеш-стройком» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 222603, Минская обл., г. Несвиж, ул. Ленинская, 41.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «Стройремпартер» прекращает деятельность в связи с ликвидацией организации и отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220020, г. Минск, ул. Тимирязева, д. 97, каб. 22-107.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «Стабилизсервис» прекращает деятельность в связи с ликвидацией организации и отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 223016, Минская обл., Минский район, Новодворский с/с, д. Королищевичи, пом. 201.

Первичная профсоюзная организация строительного производственного унитарного предприятия «Нарочьпрофстрой» прекращает деятельность в связи с ликвидацией организации и отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 222750, Минская область, Дзержинский район, г. Фаниполь, ул. Заводская, 29д.

**Сведения о результатах проведения
Рекламной игры**

**«ПРАЗДНУЙТЕ
ВМЕСТЕ С ЕВРООПТ»**

Сведения об организаторе:
Белорусско-эстонское совместное предприятие «ПРАЙМЭРИ» общество с ограниченной ответственностью с местом нахождения по адресу: 220030, Республика Беларусь, г. Минск, пер. Казарменный, дом 4, помещение 2. УНП 101132766.

Наименование Рекламной игры:
«Праздните вместе с Евроопт»

Срок начала и окончания Рекламной игры:
Срок начала Рекламной игры – 13 декабря 2021 года;
Срок окончания Рекламной игры – 21 января 2022 года.

Сведения о государственной регистрации Рекламной игры:
Рекламная игра зарегистрирована Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь 3 декабря 2021 года, свидетельство о государственной регистрации Рекламной игры № 4121.

Сведения о количестве участников Рекламной игры:
В Рекламной игре приняло участие 287 человек.

Сведения о розыгрыше призового фонда:
Призовой фонд Рекламной игры разыгран полностью.

Сведения о победителях и их выигрышах:
По одному Ежедневному призу, включающему в себя Подарочный сертификат «Евроопт» (ООО «Евроторг») номинальной стоимостью 50 (пятьдесят) белорусских рублей, сроком действия до 31.05.2022 г., выиграли следующие участники:

№ п/п	ФИО Победителя	№ п/п	ФИО Победителя
1	Алехнович Л.В.	11	Магерамова И.Н.
2	Бровская Л.И.	12	Манько О.С.
3	Букатова Н.В.	13	Николаева И.Г.
4	Гриневич Л.П.	14	Пашкова О.С.
5	Дубовик А.Г.	15	Сильманович Т.В.
6	Жданович Е.П.	16	Холупко Л.Т.
7	Змушко В.И.	17	Шалахова К.В.
8	Кравченко Ю.А.	18	Шевко Г.В.
9	Ленский В.А.	19	Шпилевская С.Г.
10	Литвинова З.П.	20	Юрченкова С.Л.

Главный приз, включающий в себя Подарочный сертификат ООО «ТимАвиа» номинальной стоимостью 3 000,00 (три тысячи) белорусских рублей, сроком действия до 23.11.2022 г., а также денежные средства в размере 425,86 белорусских рублей, которые удерживаются Организатором для уплаты за Победителя подоходного налога с общей стоимости приза, выиграл следующий участник:

№ п/п	ФИО Победителя
1	Дубовик Г. И.

Телефон для справок по вопросам проведения Рекламной игры: +375 17 239 07 17.
Телефон Организатора Рекламной игры по вопросам, связанным с выдачей призов (выигравшей): +375 25 708 11 09.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «Центральная ремонтная база» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 223050, Минская область, Минский район, район аг. Колодищи, ул. Промышленная, 14-Б, к. 4.

Первичная профсоюзная организация частного производственного унитарного предприятия «ТедолСервис» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220045, г. Минск, ул. Н. Орды, д. 9, офис 106.

Первичная профсоюзная организация общества с ограниченной ответственностью «Декор-Партнер» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220073, г. Минск, ул. Бирозова, д. 10, офис 2А.

Первичная профсоюзная организация частного торгового унитарного предприятия «Старитон» прекращает деятельность в связи с отсутствием членов профсоюза, состоящих на профсоюзном учете. Требования кредиторов могут быть заявлены в течение 2 месяцев с момента опубликования настоящего сообщения по адресу: 220015, г. Минск, ул. Гурского, 7А, производственная база.

ИЗВЕЩЕНИЕ

о проведении 03 февраля 2022 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5»

Предмет торгов	
Капитальное строение с инв. номером 630/С-47149 общей площадью 647,0 кв. м (наименование – административное здание; назначение – здание административно-хозяйственного; составные части и принадлежность: бетонный подвал); капитальное строение с инв. номером 630/С-47154 общей площадью 397,2 кв. м (наименование – склад материальный; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47152 общей площадью 222,7 кв. м (наименование – склад для горюче-смазочных материалов; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-47155 общей площадью 743,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин с пристройкой подсобных помещений; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47160 общей площадью 1960,9 кв. м (наименование – ремонтные мастерские; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47158 общей площадью 1360,7 кв. м (наименование – пристройка к ремонтным мастерским; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-47156 общей площадью 1123,1 кв. м (наименование – боксы для автомашин; назначение – здание специализированное иного назначения); капитальное строение с инв. номером 630/С-55558 общей площадью 35,0 кв. м (наименование – навес под баллоны; назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ); капитальное строение с инв. номером 630/С-55622 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежность: а1 – ограждение из силикатного кирпича (1,95 м x 2,34 м x 0,25 м), площадью 4,6 кв. м.); капитальное строение с инв. номером 630/С-55620 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежность: а1 – ограждение из металлической арматуры (21,0 м x 2,69 м), площадью 55,6 кв. м., на металлических столбах (0,1 м x 2,60 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55611 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежность: а1.1 – ограждение из силикатного кирпича (13,94 м x 2,85 м x 0,25 м), 39,7 кв. м., а1.2 – арматурно-металлическое (4,07 м x 2,85 м)); капитальное строение с инв. номером 630/С-55610 (наименование – ограждение; назначение – сооружение специализированное складов, хранилищ; составные части и принадлежность: а1 – ограждение бетонное (97,5 м x 1,71 м), 166,7 кв. м. и 31 кирпичными столбами с бетонными оголовками; а1.1. – металлическая решетка (1,50 м x 1,97 м), 41,37 кв. м.; а2 – ворота металлические (5,96 м x 3,70 м), 22,1 кв. м.; а2.1. – калитка металлическая (1,62 м x 2,30 м), 3,73 кв. м.); капитальное строение с инв. номером 630/С-55608 общей площадью 7260,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежность: а1 – площадка из асфальтобетона); капитальное строение с инв. номером 630/С-55607 общей площадью 465,0 кв. м (наименование – площадка; назначение – сооружение неустановленного назначения; составные части и принадлежность: а1 – площадка из бетонной плитки); оборудование котельной с инв. номером 146 (котел КВЖ-02, 2 шт.; циркуляционный насос, 4 шт.; бойлер 10 куб. м 1 шт.; топливopровод 20 м; щит управления)	
Сведения о земельном участке: площадь – 1,331 га, кадастровый номер – 642000000002000230	
Местонахождение: Минская область, Минский район, г. Молодечно, ул. Замятова, 33	
Начальная цена: 1 363 662,00 бел. руб. без учета НДС	
Сумма задатка: 136 000,00 бел. руб.	

Продавец имущества: ОАО «ДСТ № 5», г. Минск, ул. Лукьяновича, 4-253.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГПЦ», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанных в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «ДСТ № 5», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки к проведению аукциона, внешние задатки, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копия свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копия устава (для юридических лиц); копия платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также при необходимости иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, на расчетный счет № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦББ № 527 ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГПЦ», УНП 190398558.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а высшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после проведения копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи. По согласованию с продавцом возможна рассрочка платежа.

Торги проводятся 03 февраля 2022 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукциона. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 17.01.2022 по 01.02.2022 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу осмотра продаваемого имущества следует обращаться по телефону: (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

Телефоны для справок:

(017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГПЦ»); (017) 388-43-21; (029) 179-23-02 (ОАО «ДСТ № 5»).

СВЕДЕНИЯ О РЕЗУЛЬТАТАХ ПРОВЕДЕНИЯ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ

«ВЫИГРЫВАЙ С ONLINER 19»

1. Организатором рекламной игры является общество с ограниченной ответственностью «Онлайнер», юридический адрес: 220069, г. Минск, пр-т Дзержинского, 5–613, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190657494. Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом 25.06.2014.
2. Заинтересованное лицо рекламной игры: общество с ограниченной ответственностью «ГипераЙТТриДэй», юридический адрес: 220007, г. Минск, ул. Аэродромная, 125, пом. 21, зарегистрировано в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190791139. Свидетельство о государственной регистрации выдано Минским городским исполнительным комитетом от 12.01.2007.
3. Сроки проведения рекламной игры: с 01.12.2021 по 31.01.2022 (включая период проведения розыгрыша, вручения призов и публикации результатов проведения рекламной игры).
4. Свидетельство о государственной регистрации рекламной игры № 4108 выдано Министерством антимонопольного регулирования и торговли Республики Беларусь 18.11.2021.
5. Количество участников рекламной игры – 2116 чел.
6. Информация о призовом фонде:

Размер призового фонда рекламной игры составляет 4243 (четыре тысячи двести сорок три) белорусских рубля 11 (одиннадцать) копеек. Призовой фонд рекламной игры разыгран полностью.

№ п/п	Фамилия, инициалы победителя	Сведения о выигрыше
1	Безмен А.Ю.	Приз – мобильный телефон (смартфон) XIAOMI 11T, денежные средства в размере 164,37 бел. руб.
2	Гуринович В.С.	Приз – мобильный телефон (смартфон) XIAOMI 11T, денежные средства в размере 164,37 бел. руб.
3	Ефремов Н.Н.	Приз – мобильный телефон (смартфон) XIAOMI 11T, денежные средства в размере 164,37 бел. руб.

8. Для получения призов победители должны явиться не позднее 31.01.2022 (включительно) по адресу: г. Минск, пр-т Дзержинского, 5 – офис 613, предварительно связавшись с Организатором рекламной игры по номеру многоканального телефона + 375 (29) 514 35 24.

ОАО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Табаквинторг» (продавец) извещает о проведении 25 января 2022 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 11.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

ЛОТ № 1: изолированное помещение с инвентарным номером 300/D-678 площадью 960,7 кв. м, назначение – торговое помещение, наименование – торговое помещение
Адрес: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Привокзальная, 2 А-109
Информация о земельном участке: кадастровый номер 34010000001000921, площадь 0,1871 га (доля в праве 37/250); назначение – земельный участок для эксплуатации и обслуживания многоквартирных жилых домов, вострoенных изолированных помещений, не относящихся к жилищному фонду
Начальная цена продажи с учетом НДС: 1 095 500 бел. руб.
Задаток (3%) с учетом НДС: 32 865,00 бел. рублей
Дополнительные условия: заключены договоры аренды: РУП «Фармация» действует до 24.09.2024 г.; ОАО «Белинвест Банк» – до 01.10.2022 г.; ООО «Городская сеть терминалов» – до 11.11.21 г.; ООО «Тимоша бел» – до 11.04.22 г.; ИП Мишанина М.Н. – до 31.12.2021 г.

Продавец: ОАО «Табаквинторг», г. Гомель, ул. Могилевская, 1а. Контактные телефоны: +375 29 334-04-60; +375 44 599-02-90.

Шаг аукциона – 5% от предыдущей названной аукционистом цены продажи предмета аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет продавца ОАО «Табаквинторг» р/с BY44JRCB3012405558100000933 ОАО «Приорбанк» (г. Гомель, ул. Красноармейская, 3а), БИК BYCBBY2X, УНП 400078357.
2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 от даты опубликования настоящего извещения.

Прiem заявлений заканчивается 24.01.2022 г. в 16.00.

Для участия в аукционе представляются: документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка; юр. лицом или индивидуальным предпринимателем (далее – ИП) Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юр. лица или ИП, иностранным юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах)

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Аукцион состоится 03.02.2022 г. в 10.30

по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, д. 29, 4-й этаж, актовый зал.

Организатором аукциона является

РУП «Белпочта» в лице Гродненского филиала РУП «Белпочта», находящегося по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, 29.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества.

Лот № 1. Помещение на 2-м этаже площадью 16,6 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., г. Гродно, ул. Калиновского, 75-2, изолированное помещение, помещение связи, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 70 руб. 14 коп., размер задатка – 70 руб. 14 коп., целевое использование – размещение офисов, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения.

Размер задатка соответствует начальной цене и утверждается организатором аукциона. Арендная плата устанавливается в соответствии с Положением о порядке определения размера арендной платы при сдаче в аренду капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 года № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» (далее – Положение). При установлении коэффициента от 0,5 до 3,0 включительно к лотам применяется коэффициент в размере 3,0.

Документы на участие в аукционе принимаются с 17.01.2022 г. по 02.02.2022 г. в рабочее время (с 8.30 до 17.15 по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, д. 29, 3-й этаж, каб. 302, документы, поданные после 10.00.02.2022 г., не рассматриваются).

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. № 1049 (с изменениями – постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 14.08.2021 г. № 465).

Для участия в аукционе лица, желающие участвовать в нем, подают его организатору заявление, заключают соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки к проведению аукциона, на участие в аукционе с приложением следующих документов:

– документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении (р/с BY42AKBB

Лот № 2. Помещение на 1-м этаже площадью 11,4 кв. м, расположенное по адресу: Гродненская обл., Лидский р-н, г. Лида, ул. Рыбиновского, д. 24, капитальное строение, здание отделения связи № 12, срок аренды – 5 лет, начальная цена продажи – 48 руб. 17 коп., размер задатка – 48 руб. 17 коп., целевое использование – размещение офисов, под производственные цели (за исключением вредных производств), оказание услуг, осуществление торговли, под складские помещения.

Размер задатка соответствует начальной цене и утверждается организатором аукциона. Арендная плата устанавливается в соответствии с Положением о порядке определения размера арендной платы при сдаче в аренду капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, утвержденного Указом Президента Республики Беларусь от 29.03.2012 года № 150 «О некоторых вопросах аренды и безвозмездного пользования имуществом» (далее – Положение). При установлении коэффициента от 0,5 до 3,0 включительно к лотам применяется коэффициент в размере 3,0.

Документы на участие в аукционе принимаются с 17.01.2022 г. по 02.02.2022 г. в рабочее время (с 8.30 до 17.15 по адресу: г. Гродно, ул. Карла Маркса, д. 29, 3-й этаж, каб. 302, документы, поданные после 10.00.02.2022 г., не рассматриваются).

Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды капитальных строений (зданий, сооружений), изолированных помещений, машино-мест, их частей, находящихся в государственной собственности, утвержденным постановлением Совета Министров от 08.08.2009 г. № 1049 (с изменениями – постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 14.08.2021 г. № 465).

Для участия в аукционе лица, желающие участвовать в нем, подают его организатору заявление, заключают соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки к проведению аукциона, на участие в аукционе с приложением следующих документов:

– документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении (р/с BY42AKBB

– представлять копию платежного документа о перечислении задатка. Копии документов представляются без нотариального засвидетельствования. Победителем аукциона признается участник, предложивший высшую цену за предмет аукциона. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан в установленном порядке перечислить на субъект арендодателя сумму, за которую продан предмет аукциона, начальную, увеличенную на 5 процентов, за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах на организацию и проведение аукциона, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона под роспись.

В случаях если победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) не подписал протокол о результатах аукциона, не уплатил сумму, по которой продан предмет аукциона, не возместил организатору аукциона сумму затрат на организацию и проведение аукциона, не подписал договор аренды, а также в случае если участник аукциона, отказавшись объявить свою цену за предмет аукциона, в результате чего аукцион признан нерезультативным, указанными лицами уплачивается штраф в размере 20 базовых величин.

Договор аренды по результатам проведения аукциона заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола аукциона.

Телефон для справок: (8-0152) 68-59-96, факс (8-0152) 72-31-23.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. На гэтым тыдні ў вас з'явіцца магчымасць хутка разабрацца са складанымі сітуацыямі. У панядзелак пастарайцеся плаўна ўвайсці ў працоўны рытм, не варта хапацца за ўсё адразу. Зоркі прадказваюць, што серада будзе на рэзкае удаляе: у вас не застанеца перашкод для дасягнення любой мэты. Так што стаўце вялікія задачы. У нядзелю парадуюць сустрэчы з сябрамі.

ЦЯЛЕЦ. Можна з'явіцца неабходнасць будаваць жыццё нанова, разбурыўшы тое, што надакучыла і замінае. Аднак ідзі, якія ўзнікаюць, не варта неадкладна ажыццяўляць. Вы павінны спачатку ўсё добра асноваць і прадумаць наступствы. Будучыня пакуль мае даволі цяжкія абрысы, што не можа не выклікаць разгубленасці. Але калі не працаваць над яе набліжэннем, яна выслізне і пакіне горкае расчараванне няздзейсненых надзей і страчаных магчымасцяў.

БЛІЗНЯТЫ. Тыдзень поўны прыемных падзей, актыўнасці, нечаканых сустрэч і спрыяльных абставін. Зможаце нават горы разбурыць. Прычым ад вас не запатрабуецца адмысловых намаганняў. Запаветнае жаданне можа ажыццявіцца, толькі не пераждкайце лёсу. Влізім людзям захоўвацца дапамагчы вам у раскоўванні да мэты. Каханы будзе натхняць і цешыць. А на рабоце ўзрасце ваш аўтарытэт і заробак.

РАК. Не спыняйцеся на дасягнутым, смела пакарайце чарговую вяршыню. У панядзелак гтосяць побач з вамі здольны лёгка выйсці з раўнавагі, не давайце яму гэтай нагоды. У чацвер атрымаецца заключыць выгадную дамову, знайсці кампраміс у спрэчкіх пытаннях. У пятніцу будзе шанец з бліскам прэзмантраваць свае ўменні і навыкі ў прафесійнай сферы. У выхадныя жаданне змен можа падштурхнуць да рашучых дзеянняў.

ЛЕЎ. У першай палове тыдня добра было б настроіцца на актыўныя зносіны. Выступленні перад масавай аўдыторыяй прыносяць поспех і павысяць ваш прэстыж. У аўторак смежнымі комам наваліцца дробныя неважлівыя справы. Сераду лепш прысвяціць дзелавым перагаворам, афармленню і падпісанню папер, запяўненню дэкларацый. У чацвер магчымы некаторы спад настрою, не паддавайцеся засмучэнню, інакш можае адчуць сябе зусім без сіл.

ДЗЕВА. Амаль ідэальны тыдзень для таго, каб заняцца асабістым жыццём, схадзіць на спатканне, запланаваны сумесную паездку. Асабліва цікавыя ідзі вас могуць наведваць у пятніцу. Ну а праца шмат увагі, на шчасце, не запатрабуе. Там усё ідзе па накатанай. У выхадныя, асабліва ў нядзелю, адчуце сябе спакойна і ўпэўнена.

ШАЛІ. Паласа шанцавання і поспехаў працягваецца, вам хопіць сіл і энергіі для рэалізацыі планаў і ідэй. Давер партнёрам — добрая рыса, але часам лепш яшчэ раз упэўніцца ў іх надзейнасці. У сераду дзевяццэцэ пераконваюць скептычна настроеных апанентаў. Вашы прапановы будуць пачуты і адобраны начальствам. Чацвер і пятніца могуць аказацца самымі напружанымі і цяжкімі днямі тыдня — яны запатрабуюць цяперня і максімальнай засяроджанасці.

СКАРПІЁН. У вас ёсць магчымасць атрымаць работу мары. Ці ўзімуць заробак. Але вы сапраўды будзеце важным атраймаць заробак. Але вы сапраўды будзеце важным атраймаць заробак. Але вы сапраўды будзеце важным атраймаць заробак.

СТРАЛЕЦ. На гэтым тыдні дзейнічае не спяшаючыся, настойліва ідуць да пастаўленай мэты.

Не варта асабліва перажываць за іншых, не ўзвальвайце на плечы чужыя клопаты: у кожнага свае праблемы і спосабы іх вырашэння, вы ж са сваім статусам будзеце недарэчныя ў чужым манастры. У сераду і чацвер самым разумным будзе не дзейнічаць, а назіраць ды аналізаваць. Пасля дастаткова мітуслівага тыдня варта добра адпачыць у законныя выхадныя.

КАЗЯРОГ. Засяродзецеся на рабоце, гэта вам проста неабходна, каб пазбегнуць крытычных зауваг і непрыемнасцяў. Магчыма, у некаторых пытаннях вы дапусціце памылкі — бескарысна гэта адмаўляць, трэба выправіць. Паспрабуйце быць больш апраўдлівым да нязначных недахопаў навакольных, інакш вашы пастаянныя прыдзіркі па дробязях могуць разлаваць каго заўгодна. У пятніцу сябры дапамогуць справіцца з некаторымі праблемамі. Асцярожней з жаданнямі ў асабістым жыцці, яны маюць пагрозу выканацца.

ВАДАЛІЎ. Час заняцца абнаўленнем іміджу, вы павінны выглядаць на ўсё сто. На гэтым тыдні дзевяццэцэ прымае важную рашэнні і пажынаць іх плады. Супрацоўніцтва з партнёрамі з іншых гарадоў паступова наладжаецца, магчыма паездка, сустрэча і важныя дамоўленасці. У суботу будзе асабліва ўважлівая да дзяцей і родных, стрымлівайце прыступы раздражняльнасці. У нядзелю дазвольце сабе маленькі слабасці.

РЫБЫ. Пастарайцеся ў пачатку тыдня пазбягаць канфліктаў з калегамі і сябрамі. Не трэба настаяваць на сваім праз шкоду іншым. У канцы тыдня вам могуць прапанаваць цікавую работу. Прысвяціце добраўпарадкаванню свайго дома хоць бы адзін дзень. Працяўляйце шчодрасць, а не дробязнасць. Удзяліце дзецям дастаткова увагі і паклапаціцеся пра іх: яны маюць патрэбу ў вашай мудрай парадзе.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	9.20	17.19	7.59
Віцебск	9.16	17.02	7.46
Магілёў	9.10	17.09	7.59
Гомель	8.59	17.13	8.14
Гродна	9.34	17.35	8.01
Брэст	9.27	17.43	8.16

Месяц
Першая квадрант
9 студзеня.
Месяц у сузор'і Рака.

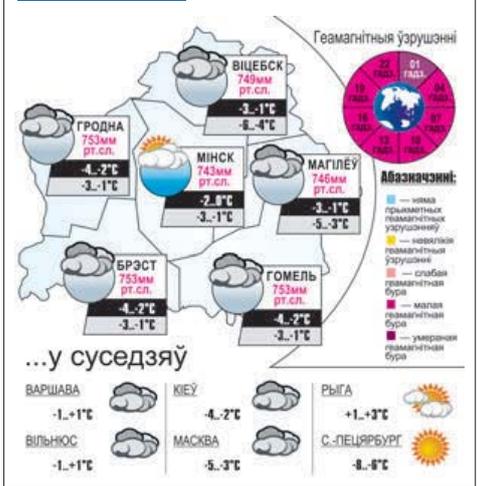
Імяніны

Пр. Серафіма,
Сільвестра, Ульяны.
К. Арнольда, Ізыдара,
Макара, Паўла.

Фота Анеглы КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Даты

Падзеі

Людзі

15 СТУДЗЕНЯ

1102 год — па звестках В. М. Тацішчава, полацкім князем Барысам Усяславічам заснаваны горад Барысаў. У Іпацэўскім летапісе згадваецца ў 1128 годзе як умацаваны горад Полацкага княства. Археалагічныя даследаванні паказалі, што горад заснаваны на месцы пасёлка Стара-Барысаў (тут захаваліся гарадзішча і селішча), пазней перанесены да месца зліцця р. Схі і Бярэзіны — на месца сучаснага Барысава. Каля Стара-Барысава знойдзены і курганны могілнік.

1742 год — нарадзіўся Франц Нарвойш, багаслоў, філосаф, матэматык. Выкладаў пазтэтыку ў Гродне і матэматыку ў Нясвіжы. Кіраваў работамі па ўрагуванні рэчыхна Нёмна і знішчэнні перашкоды для суднаходства па гэтай рацэ. Пакінуў шмат цікавых карт па гідратэхніцы. Садзейнічаў развіццю народнага гандлю і прамысловасці ў Гродне. Узначальваў кафедру вышэйшай матэматыкі ў Віленскім універсітэце.

1922 год — нарадзіўся (в. Арэхаўка Старадарожскага раёна) Іван Барысавіч Непачаловіч, Герой Савецкага Саюза. У Вялікую Айчынную вайну з 1943 года на 3-м Украінскім фронце, лётчык штурмавога авіяпалка, малодшы лейтэнант. Удзельнік вызвалення Украіны, Малдавіі, Румыніі, Балгарыі, Югаславіі, Венгрыі. Здзейсніў 179 баявых вылетаў, удзельнічаў у 17 паветраных баях, знішчыў 12 танкаў, 7 бронетранспарцёраў, 16 гармат, 37 аўтамашын і шмат іншай тэхнікі ворага.

1940 год — на тэрыторыі Заходняй Беларусі ўтвораны 101 раён; тут сфарміраваны саветскія органы ўлады, устаноўлена структура партыйных

арганізацый, нацыяналізаваны прамысловыя прадпрыемствы і гандлёвыя ўстановы.

1622 год — нарадзіўся Мальер (Жан-Батыст Паклен), французскі камедыёграф, стваральнік жанру так званай высокай камедыі.

1892 год — школьны настаўнік Джэймс Нэйсміт упершыню апублікаваў правілы баскетбола ў школьнай газеце.

1795 год — нарадзіўся Аляксандр Грыбаедаў, рускі дыпламат, паэт, драматург, піаніст і кампазітар.

1917 год — нарадзіўся Яўгеній Аляксеевіч Лебедзеў, савецкі і расійскі акцёр тэатра і кіно, народны артыст СССР. Здымаўся ў фільмах «Паднятая цаліна», «Іду на навалыніцу», «У агні броду няма» і іншых. Двойчы лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР, Ленінскай прэміі.

1929 год — нарадзіўся Марцін Лютэр Кінг, амерыканскі святар, прапаведнік, лідар барацьбы за грамадзянскія правы цёмнаскурых амерыканцаў.

1973 год — В'етнамская вайна: у сувязі з прагрэсам на Парыжскіх мірных перагаворах узброеныя сілы ЗША спынілі ўсе баявыя аперацыі супраць Паўночнага В'етнама.

ЭРНЭСТ РЭНАН:
«Калі скардзяцца на жыццё, то гэта амаль заўсёды азначае, што ад яго патрабавалі немагчымага».

УСМІХНЕМСЯ

Раніца выносіў смецце ў шлёпанцах. Цяпер я ведаю, як гэта — зімой на летняй гумі.

— Каханы, ты мне падарунак купілі на Новы год?
— Купіў.
— А давай я адгадаю, што гэта.
— Давай. Ну, гэта вельмі карысная рэч... Нятанана... Вельмі патрэбная і вельмі прыемная... Такая мяккая... Яна патрэбная любой прыстойнай жанчыне...
— Футра!!!
— Падушка...

Вось і надышлі тыя мілья дні, калі ўся сямя доўгімі зімовымі вечарамі збіраецца за адным сталом... Каб разблытаць гірлянды.

Сябар заўважыў, што я вельмі распаўне апошнім часам, і, каб пахудзецца, прапанаваў мне адмовіцца ад хлеба, цукру, кавы ды піва. Сяджу, думаю — а ці сябар ён мне?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл./факс); адрэнаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэры — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны інтэрнэт-адрэс: www.zviazda.by

Афіцыйны інтэрнэт-адрэс: www.zviazda.by

www.zviazda.by (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэсавана ў Рэспубліканскім унітарным прайпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 73.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

14 студзеня 2022 года.